

ဝိတ်ကူးချိတ်ကူး

မင်းသမီး ဝတ္ထုတိုများ

ပင်ကိုရေးနှင့်ဘာသာပြန်ဝတ္ထုတိုများ

ဒုတိယအကြိမ်

m.ywoe.com

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ် နေထိုင်ခဲ့သော ဦးထွန်းလင်းမြဲလမ်း
ပန်းချီတော်တီဆွဲ

MTW0024

2,700.00 KS

ဝတ္ထုတိုများ (ပင်ကိုရေးနှင့် ဘာသာပြန်ဝတ္ထုတိုများ)၊ မင်းသုဝဏ်
မျက်နှာပုံးပန်းချီ - တော်တိဆွေ၊ အတွင်းပုံများ - ၁၉၆၂ ဂူမဝစာအုပ်တိုက်ထုတ် သုံးပွင့်ဆိုင်ခေတ်စမ်းစာပေမှ
စာမျက်နှာ ၂၃၈ မျက်နှာ၊ ၁၂*၈ စင်တီမီတာ ၁၈*၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၂၀၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊
၂၀၀၂ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၏ ပထမအကြိမ်မူ
ရောင်းစေ့ ၂၇၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705
www.facebook.com/SKCCmyanmarbook
www.skccmyanmarbook.com

ခေတ်စမ်းစာရေးဆရာကြီးအဖြစ် ဂုဏ်ပြုရသော ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ဝတ္ထုများ ပေါင်းစုစီစဉ်ရာတွင် ၂၀၀၂ ခုနှစ် ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်ထုတ်မှုကို တည်၍ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ပုဂံစာအုပ်တိုက်ထုတ် ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် တည်းဖြတ်သည့် ‘ခေတ်စမ်းဝတ္ထုများ’ တတိယအကြိမ်မူ နှင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်ထုတ် ရှုမဝစာအုပ်တိုက်၏ ‘သုံးပွင့်ဆိုင် ခေတ်စမ်းစာပေ’ တတိယအကြိမ်မူများနှင့် တိုက်ဆိုင်စီစဉ် ပါသည်။

ယခုစီစဉ်မှုတွင် ‘လောကခံ’ ဟူသော စာတစ်ပုဒ်ကို ပြန်လည်ဖြည့်စွက် ဖော်ပြပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ထုတ် ရှုမဝ စာအုပ်တိုက်ထုတ်တွင် ‘ခေတ်စမ်းစာ’ ဟုသာ ဖော်ပြခဲ့သော် လည်း ၁၉၇၆ ခုနှစ်ထုတ် ပုဂံစာအုပ်တိုက်ထုတ်တွင် ‘ခေတ်စမ်း ဝတ္ထု’ ဟု ဖော်ပြထားခြင်းနှင့်အတူ စာမူကိုယ်၌ကလည်း အက်ဆေးဖြစ်သည့်နည်းတူ ဝတ္ထုသဘောသို့လည်း သက် ရောက်ကြောင်း ယူဆပါသဖြင့် ပြန်လည်ဖြည့်စွက် ဖော်ပြ လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာကြီး၏ အစောပိုင်းစာမူများမှာ ရေးသူအမည် ဖော်ပြရာ၌ အမည်ရင်း ဦးဝန်ကို အစွဲပြု၍ ရေးသူ မောင်ဝန် ဟု ဖော်ပြထားခဲ့သည်များ ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်တိုက်

မာတိကာ

[က] ပင်ကိုရေး ဝတ္ထုတိုများ

၁။ လောကဓံ	၃
၂။ ထွေးနှစ်ဖော်	၇
၃။ ရှေးခေတ်ဟောင်း	၃၄
၄။ မောင်နှမ	၃၉
၅။ ကွန်ဂဒူး	၄၄
၆။ ဥဩ	၅၀
၇။ ဘကြီးအောင် ညာတယ်	၅၈
၈။ သင်္ကြန်တုန်းက	၆၅
၉။ မောင်ချိုနှင့် မောင်ညို	၇၀
၁၀။ ရန်ရှင်း	၇၆
၁၁။ သားသက်ဝေ	၈၂
၁၂။ ခင်ဖြူလို မပူပါရစေနဲ့	၉၁
၁၃။ ဝံပုလွေနှင့် သိုးငယ်	၉၆

၁၄။ ပေါ်တော်မူ	၁၀၂
၁၅။ ဗေဒင်ဆရာ၊ လက္ခဏာဆရာ	၁၀၉
၁၆။ ဘောဒေဝ ပုတ္တာ	၁၁၇
၁၇။ နားသမင်္ဂလာ	၁၂၉
၁၈။ ဝါသနာ	၁၃၆
၁၉။ သူနိဗ္ဗာန်	၁၄၃
၂၀။ အမှောင့်ပယောဂ	၁၅၄
၂၁။ ကိုရင်ဒုံးဗေ သရဲပူးတုန်းက	၁၆၀

[ခ] ဘာသာပြန် ဝတ္ထုတိုများ

၁။ ပေလဂေယ	၁၇၁
၂။ အယ်ဒီတာ	၁၇၇
၃။ လွတ်မြောက်ခြင်း	၁၈၆
၄။ ဂျပန် ခင်ကြီးနှစ်ပါး၏ ပုံပြင်	၁၉၅
၅။ ကုလားထိုင် ပြင်သူ	၂၀၈
၆။ တစ်ကိုယ်ကောင်းနိုင်သော ဘီလူးကြီး	၂၂၁
၇။ နောက်ဆုံးသင်ခန်းစာ	၂၂၉

(က)

ပင်ကိုရေးဝတ္ထုတိုများ

လောကဓံ

မုတ်သုံလေ*သည် မိုးသားများကိုဆောင်၍ အနောက်တောင် မဟာ သမုဒ္ဒရာဘက်မှ တိုက်ခတ်စပြုသော အချိန်သည်ကား နွေအဆုံး မိုးအစ လွမ်းဆွတ်ဖွယ်ကောင်းသော အခါသမယ ဖြစ်ပေ၏။

သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလလောက်ကစ၍ လုပ်ငန်းကို သိမ်းရပ်ပြီးလျှင် အားလပ်ခွင့်ယူသွားသော မိုးနတ်သားသည် အလုပ် ခွင်သို့ ပျော်ရွှင်စွာ ပြန်လည်ဝင်ရောက်စ ပြုလေပြီ။ ။ မြဝတီရည်မှာ ကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

ဒလတောကြီးတွင် ရွှေဖိပန်း၊ ပျဉ်းမပန်းတို့သည် တောတန်း ကို ရနံ့ထုံ၍ ငုံ့ပွင့်စပြုလေပြီ။ ကုန်းအထက်က ပုန်းညက်မြိုင်လည်း ကြိုင်လှိုင်စပြုလေပြီ။ ။ မြဝတီရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွား ရတော့ချေ။

* မုတ်သုံလေကို ပေါရာဏ ဒီပနီကျမ်းက လေကြောင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ပေးသည်။ ဦးဖိုးစိန်အလိုကား အနောက်တောင်ရာသီလေဟု အဓိပ္ပာယ်ပေါက်သော Monsoon ခေါ် အာရပ်လူမျိုးများစကားမှ ဆင်းသက်ဟန်ရှိသည်ဟု အယူ ရှိ၏။ ယခုစာတွင် နောက်အဓိပ္ပာယ်အတိုင်း သုံးထည့်လိုက်သည်။

နံနက်ခင်း ဆွမ်းခံဝင်တွင် မြခင်နှင့် ထွေးညိုတို့သည် ရွာရိုးကို လျှောက်၍ ထန်းသီးမုန့် ရောင်းကြလေပြီ။ ရွာတွင်းက ကလေးတို့သည် လည်း ကျောင်းသွားစပြုလေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

နွေလ၏ အပူဓာတ်ကြောင့် ရေပြတ်၍ ညှိုးခြောက်သော မြက်ခင်းကလေးတို့မှာ မိုးငွေ့ဖြင့် အားတက်လျက် ရွက်နုဖြာစည်ပြီးလျှင် မူသစ်ကို ဆင်ကြလေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

တံစက်ကြောင်းတွင် မိုးပေါက်ကလေးတို့သည် ခုန်ကာပေါက်ကာ တဖြောက်ဖြောက်ကျလျက် ရေအိုင်ငယ် ထွန်းလိုထွန်း၊ ရေကြောင်းငယ် ပေါက်လိုပေါက် အလျောက်အလျောက် ပျော်ပါးစီးဆင်းကြလေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

မြစ်ချောင်းတို့တွင် ပြုံးရေဆိုက်၍ လယ်ကွင်းများမှာ ရေဖွေးလျှံလေပြီ။ ငါးတို့သည်လည်း ပျော်ပျော်ပါးပါး ချောင်းမြောင်းဖျားသို့ ငါးရစ်တက်ကြလေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

ဖောင်စီးကဏန်းတို့သည် လယ်ကွင်း ပပ်ကြားအက်စံနန်းမှ တပျော်တပါးကြီး မြူးထွက်၍ ပင်လယ်သို့ စုန်ဆင်းစပြုလေပြီ။ ဗေဒါ ပင် ဒိုက်သရောတို့သည်လည်း မြစ်ရောနဒီကြောတွင် မျောစုန်ကြလေ ပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

လယ်သူကြီး မိုးသာဦးသည် တံတိုကြီးကို အံစောင်တွင်ခဲ လျက် ထွန်တုံးထွန်တံတို့ကို ပြင်စပြုလေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်း သို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

စာဘူးတောင်း၊ စာဝတီး၊ စာဘုန်းကြီး၊ သင်ပေါင်းစာတို့သည် မိုးဥတုအတွင်း အိုးအိမ်တည်ကျ ရှိစေရန် အသိုက်ကိုက်ချီစ ပြုသည်မှာ တကျည်ကျည် တစာစာနှင့် ပျော်စရာကြီးဖြစ်လေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာ ကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

နေဝင်ဖျိုးဖျာတွင် ရေလျှံသော အိုင်ထဲမှ ခရုလုံးတို့သည် ကလက် တက်တက် ကလက်ဟု အော်မြည်စပြုလေပြီ။ မျက်လုံးကလေး ပြူး ကြောင်ကြောင်နှင့် ဖားကောင်ငယ်တို့သည် ပထဝီလိုဏ်ခေါင်း မြေဂူတွင်း အောင်းရာမှ တပေါင်းတစုတည်း အကုန်ထွက်၍ တကွက်ကွက် တအုံအုံ နှင့် ပျော်ပုံသစ်ကြလေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန်မသွားရတော့ချေ။

အလျောက်အလျောက် အလှည့်ကျ အချိန်ရောက်သောအခါ မိုးမှာလည်း မိုးအလိုက်၊ လေမှာလည်း လေစရိုက်ဖြင့် မြူးကြ၊ ပျော်ကြ၊ ရွှင်ပျ သီကကြလေပြီ။ ။ မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ ပြန် မသွားရတော့ချေ။

မိမိအတွက် ဝေပုံကျအလှည့်ကို မရတော့ချေ။ လောကကြီး အဆင်မပြေလေစွ။

ညိုမှောင်သော မိုးသားတို့ကို ဘေးတိုက်ပြု၍ အိပ်တန်းမြိုင်ယံ

သို့ ပျံသန်းနေသော ဗျိုင်းကလေးများကို မျှော်ကြည့်လျက် “ငွေဗျိုင်းဖြူ
 ပညာရှိရယ် မြဝတ်ရည် ဒီမှာရှိတယ်လို့ ဒဂုန်ပျော် ခင်တမိတို့ကို ပြော
 လိုက်ပါဘိ” ဟု တတွတ်တွတ် ရွတ်ဆိုမှာကြားနေစဉ် အနောက်တွင်
 နေလုံးလည်း ပျောက်လေပြီ။ အမှောင်လည်း ရောက်လေပြီ။ နေဝင်
 လျှင် နေထွက်ရပြန်ဦးတော့မှာပါတကား။ ။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်မဂ္ဂဇင်း၊ တော်သလင်းလ၊ ၁၂၉၃

ထွေးနှစ်ဖော်

လက်ခုပ်ကုန်းရွာကလေးသည် ပူလောင်သော နွေရာသီအခါတွင် အလွန် နှစ်လို ပျော်ရွှင်ဖွယ် သာယာလှပေ၏။ ပင်လယ်မှ အမြဲမျှ တိုက်ခတ် လျက်ရှိသော ဆားငန်ဓာတ်လေတွင် ဘယ်ညာယိမ်းလျက်ရှိသော ကွမ်းသီးပင်၊ အုန်းပင်တို့သည်ကား ၎င်းရွာကလေး၏ တောလိုက်အုံပါ တင့်တယ်စွာသော ဆင်ယင်စရာ မြတန်ဆာတို့ပေတည်း။ နံနက်ခင်း၏ သာယာအေးချမ်းခြင်း၊ နေ့လယ်ခင်း၏ သာယာအေးချမ်းခြင်း၊ ညနေ ခင်း၏ သာယာအေးချမ်းခြင်း၊ ညဉ့်သုံးယံ၏ သာယာအေးချမ်းခြင်း တို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ၎င်းရွာကလေးသည် နွေလ အခါ၌ မြို့ကြီးပျော်တို့၏ အပူရှောင်ရာ နွေရာသီစံ လောကနိဗ္ဗာန် ကလေး ဘဝသို့ ပြောင်းလာရပေသည်။

ပင်လယ်ကမ်းပါး သဲတာရိုးမို့မို့မှိုင်းမှိုင်းကြီးမှ နွားစားကျက် ကုန်းတန်းတစ်ခုနှင့် မိုးအခါတွင် ရေအိုင်သော ချိုင့်တန်းကြီးတစ်ခုသာ ခြားလျက်တည်သော ခြံညိုမှိုင်းကြီး၏ ပိုင်ရှင်များမှာ မောင်ထွေး၏ အဖ ဦးရွှေချိုနှင့် အမိ ဒေါ်လှဦးတို့ ပေတည်း။ ခြံတွင်း၌ ဓနိမိုး ပျဉ်ထောင် အိမ်ညီနောင်တို့မှာ သပ်ရပ်စင်ကြယ်စွာ ရှိပေ၏။ ခေါင်းရင်းအိမ်တွင်

မောင်ထွေးတို့ သားအမိ သားအဖတစ်စု နေ၍ အနောက်အိမ်ကြီးဟု ခေါ်သော ခြေရင်းအိမ်မှာ မောင်ထွေးအစ်ကို မောင်လေးတို့ မိသားတစ်စု မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သောကြောင့် ဟင်းလင်းရှိလေသည်။

ဦးရွှေချိုသည် ငယ်ငယ်က ဗဟန်းရပ်တွင် စာသင်နေစဉ် အင်္ဂလိပ်စာကို အနည်းငယ် သင်ကြားခဲ့ဖူး၍ ခေတ်အကြောင်းကို နားလည်သူပင် ဖြစ်သော်လည်း မိရိုးဖလာ ရိုးရာမပျက် မိမိပိုင်လယ်မြေမှ ကိုးတုံးထွန်လောက်ကို တူသားနောင်မယ်များ၏ အကူအညီဖြင့် ဦးစီးလုပ်ကိုင်လျက် အေးချမ်းစွာနေပေ၏။ တည်ကြည်တော်ဖြောင့် သနားကြင်နာတတ်သော သဘောရှိသော ဦးရွှေချိုမှာ လူသမာကြီးဟူသော ဘွဲ့ကို ခံယူ၍ ရွာမိရွာဖစာရင်းတွင် ခေါင်ကစွဲသူဖြစ်ပေ၏။ မောင်ထွေးကို ဆွေမျိုးများရှိရာ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ရှိ အမျိုးသားကျောင်းတွင် စာပေသင်ကြားစေ၏။ မောင်ထွေးသည် အဖေတူသားကလေးဖြစ်၍ ကျောင်းပိတ်ရက်အားများ၌ ကျွဲနွား ကြည့်ရှုခြင်း၊ ခြံပြုစုခြင်း စသော လုပ်မှုဆောင်တာ အိမ်ရေးရာတို့တွင် အစ်ကိုဝမ်းကွဲများနှင့်အတူ အဖအားကူညီပေ၏။

ပင်လယ်လေသန်ကို ခံ၍ အလုပ်ကြမ်းဖြင့် ကြီးပြင်းလာရသောကြောင့် မောင်ထွေးမှာ ရင်အုပ်ကျယ်မောက်ခြင်း၊ မောင်းသန်ခြင်း၊ ခြေမြဲခြင်း၊ ခုံညားခြင်း စသော ယောက်ျားတို့၏ ကြန်အင်တို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။ လူချစ်လူခင်ပေါ၏။ မျက်နှာပွင့်လန်း၏။ ရွာနေ ကာလသားတို့တွင် အငယ်ဆုံးပင်ဖြစ်သော်လည်း အကြံကောင်း၊ အစည်ကောင်းတို့ကို ပေးနိုင်လောက်အောင် ဉာဏ်ထက်မြက် လိမ္မာပေ၏။ ပညာသင်ယူရာ၌လည်း မညံ့ပေ။ ခြောက်ဆင့် စာမေးပွဲကို ဖြေဆိုပြီး၍ ပြန်လာသည်မှာ မကြာလှသေး။ နေ့လယ်အားလပ်ချိန်များ၌ သူငယ်ချင်းများနှင့် တသောသော တရုန်းရုန်း ပျော်ပါးစွာ အချစ်နာလန်ထလျက် ရှိကြလေ၏။

ဒေါ်လှဦးသည် နွားတင်းကုပ်၌ ကောက်ရိုးစဉ်းနေသော မောင်ထွေးအား အနားသို့ခေါ်၍ “မောင်ထွေးရေ... အနောက်အိမ်ကြီးကို ရှင်းလိုက်စမ်းပါ။ ကိုရင်ထူးရဲ့ မိတ်ဆွေ ပွဲစားကြီးတစ်ယောက် လေညင်း ခံလာလိမ့်မယ်။ ဗိုလ်တဲ မအားလို့ တို့အိမ်မှာ ခဏနေမယ်တဲ့။ ညနေ သင်္ဘောနဲ့ ရောက်ကြမလားမသိဘူး။ အိပ်ရာနားကတိုင်မှာ သော့တွဲ ရှိလေရဲ့” ဟု ခိုင်းစေလိုက်သဖြင့် အိမ်ကြီးမှာ မကြာမီပင် ပင့်ကူမျှင်၊ ပိုးအိမ်၊ ဖုန်မှုန့်တို့မှ ကင်းစင်လျက် သန့်ရှင်းသွားလေ၏။ ထိုနေ့တွင် ကူးတို့လှေမှာ ရေကျမိနေ၍ ပွဲစားကြီးတို့လူစုသည် မိုးချုပ်မှ ရွာသို့ ရောက်လေ၏။

နံနက်ခင်းသည် ကြည်လင်လှပေ၏။ သပိတ်လွယ် ငှက်ကလေး တစ်ကောင်သည် ခြံစည်းရိုးထက်တွင် နားလျက် နွားနို့ညှစ်နေသော မောင်ထွေးအား အပျင်းဖြေသည့်အလား အမြီးတခါခါ လည်တညိတ် တညိတ်နှင့် တွန်မြည် သီဆိုလျက်ရှိလေ၏။ အနောက်အိမ်ကြီးတွင်ကား ကွမ်းသီးပန်း၏ ကြည်ချို သင်းကြူသောရနံ့ဖြင့်ထုံသော လေပြည်ကို ရှူရှိုက်ရ၍ မည်သည့်ပန်းမှထွက်သော ရနံ့ဟု သိလိုသောကြောင့် ပွဲစားကြီး သမီး ခင်ထွေးသည် နွဲ့လျသွယ်ပျောင်းသော ကိုယ်ကလေးကို မနိုင့်တနိုင့် ချီမလျက် ခြံတွင်းသို့ ဆင်းလာလေ၏။ တောင်မြောက် လေးပါး လှည့်လည်ကြည့်ရှုပြီးနောက် နွားတင်းကုပ်နားသို့ ရောက်သော အခါ “မောင်ချစ်ရေ... နွားကြီးတွေ ကြည့်ရအောင်ဟေ့” ဟု ခေါ်လိုက် သော ကြည်လင်အေးမြသော အသံကလေးကို ကြားရသောခဏ၌ မျက်နှာသုတ်ပဝါဖြင့် ပတ်ရစ်ထားသော မောင်ထွေး၏ ဦးခေါင်းသည် စိတ်စူးစိုက်နေရာ နို့ပုံးမှ အလိုအလျောက် လှည့်ခွာ၍ ခြင်္သေ့လည်ပြန် ကြည့်လိုက်လေ၏။ ခင်ထွေးနှင့် အကြည့်ချင်းဆုံမိ၍ နှစ်ယောက်သား တို့၏ ရင်တွင်းဝယ် တစ်ပြိုင်နက်သော သွေးတိုးခြင်းဖြင့် ဒိတ်ခနဲ ဖြစ်သွား

သည်ကို ၎င်းတို့၏ သွေးရောင်လျှမ်းသော မျက်နှာများက သက်သေခံလျက်ရှိလေ၏။ ပြုံးချိုသော မောင်ထွေး၏အသွင်သည် ခင်ထွေး၏ နှလုံးသားကို လှုပ်ရှားစေသလောက် ကြည်လင်သော ခင်ထွေး၏ အသရေသည် မောင်ထွေး၏ နှလုံးသားကို လှုပ်ရှားစေလေတော့၏။ ထိုနံနက်သည်ကား မြို့ကြီးသူ ခင်ထွေးနှင့် တောသားငယ် မောင်ထွေးတို့ ပထမဆုံးဆုံမိ၍ အချစ်စေ့ ပျိုးထောင်သော အမှတ်တရအချိန်ဖြစ်ပေ၏။ ထိုကာလမှစ၍ မောင်ထွေးသည် ခါတိုင်းကဲ့သို့ လန်းလှသည်မရှိ။ ပျော်သလိုလို၊ ပျင်းသလိုလို၊ ဝမ်းနည်းသလိုလိုနှင့် စိတ်နှလုံး ကြောင်တက်လျက်ရှိပေ၏။ အကြောင်းရင်း တိတိကျကျကိုကား ရှာဖွေ၍ မတွေ့ချေ။ ပြုံးချိုသော အသွင်၊ ညှိုးငယ်သောအဖြစ်သို့ တစ်စတစ်စ ပြောင်းသွားလေတော့၏။

ခင်ထွေးသည်လည်း မောင်ထွေး၏ ပြုံးချိုသော မျက်နှာကို အစဉ်မပြတ် မြင်ယောင်လျက်ရှိပေ၏။ ကွမ်းသီးပန်းရနံ့ကြိုင်သော အခါများတွင် အထူးသတိရ၏။ မောင်ထွေးအား မြင်တွေ့လို၏။ အသိဖွဲ့လို၏။ မိမိ မောင်ကြီးပင် ဖြစ်ပါတော့ဟု တောင့်တမိ၏။ သို့နှင့်လည်း ၎င်းတို့နှစ်ယောက်သည် အထက်ပါ နံနက်မှစ၍ တွေ့ဆုံရမှာ ရှန့်တန့်တန့် ရှိကြလေသောကြောင့် တစ်ယောက်အလစ်တွင်မှ တစ်ယောက်အပြင်သို့ ထွက်သည်သာ များလေ၏။ ဤအခြင်းအရာတို့ကား မည်သို့သောသဘော၏ အရိပ်အယောင်တို့ပေနည်း။

ပွဲကတော်ကြီးထံတွင် ခေတ္တအစေခံ တောင်ပိုင်းသူ ဒေါ်ဗွေးတုတ်သည် တစ်ခုသော နေ့လယ်၌ ခင်ထွေး၏မောင်ငယ် မောင်ချစ်အား ခေါ်ခဲ့၍ မောင်ထွေးနှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့ပေး၏။ အိမ်ခလောက်ဆွဲတွင် ချိတ်ထားသော လှောင်အိမ်တွင်းက ချိုးလည်ပြောက်ကလေးသည် မောင်ချစ်အား နေ့တိုင်း အလည်လာစေရန် သွေးဆောင်လျက်ရှိလေ

၏။ မောင်ထွေးသည် မောင်ချစ်အား အထူးဂရုစိုက်လေ၏။ ရွှံ့နွားရုပ်
ငယ် တစ်ရှဉ်းနှင့် နွားလှည်းငယ်တစ်စီးကို လုပ်၍ လက်ဆောင်ပေး၏။
မောင်ချစ်က “ကိုမောင်ထွေး ကိုမောင်ထွေး” ဟု ခေါ်သည်ကိုပင်
အလွန်အရသာရှိ၍ နားဝင်ချိုသည်ဟုထင်၏။ ညနေချိန် နွားလိုက်သွား
သောအခါ သောင်ပြင်မှ ရှင်မွေ့နွန်းဆံထုံး စသော ခရစ္စံ ဖြူညိုဝါတို့ကို
မောင်ချစ် ကစားဖို့ ကောက်ယူ၍ လာလေ့ရှိ၏။ သို့ဖြင့် မောင်ထွေးနှင့်
မောင်ချစ်တို့သည် အရွယ်ပင်မမျှသော်လည်း အကျွမ်းဝင်သော မိတ်ဆွေ
များ ဖြစ်လာကြလေ၏။ ခင်ထွေးတို့သည် ဗိုလ်တဲ မအားမီ ၁၁ ရက်
မျှလောက် အနောက်အိမ်ကြီးတွင် စခန်းထောက် တည်းခိုခဲ့ကြလေ၏။
ပွဲစားကြီးနှင့် ပွဲကတော်ကြီးတို့သည် ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်သော မောင်ထွေး
တို့ အိမ်သားများအား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မကြာခဏပြော၏။ စာပေ
ဝါသနာပါသော ပွဲစားကြီးနှင့် ဦးရွှေချိုတို့သည် တစ်ခါတစ်ခါ ဆုံ၍
စာပေကို ဆွေးနွေးမေးမြန်းလေ့ရှိ၏။

ဖော်ရွေဖျတ်လတ်၍ သူတစ်ပါးအကျိုးကို သယ်ပိုးလေ့ရှိသော
မောင်ထွေး၏ ပင်ကိုသဘောသည် ရှန့်တန့်တန့်ဖြစ်သော ယာယီစိတ်
တို့ကို မကြာမီပင် နိုင်နင်းအောင်မြင်သွားလေ၏။ ဖခင် ခိုင်းစေသော
ကြောင့် နံနက်တိုင်းပင် ဗိုလ်တဲသို့ နွားနို့ပို့ သွားရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ
ရွာထဲတွင် လျှောက်ရောင်းသော ဒီလုံးငှက်၊ ဗိုလ်စားငှက် စသော ပင်လယ်
ငှက်သေကလေးများကို ဟင်းလျာအဖို့ မိမိက စိုက်ထုတ်ဝယ်ယူ သွားပို့
သောအခါ ခင်ထွေး၏မျက်နှာတွင် ကျေးဇူးအထူးတင်ကြောင်း လက္ခဏာ
ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့ရလေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မိမိအား နှုတ်ဆက်လို
သောဟန်ဖြင့် ခင်ထွေးက ပြုံးစိစိ ကြည့်နေသည်ကို တွေ့ရသော်လည်း
မျက်နှာချင်းမဆိုင်ဝံ့သောစိတ်ကြောင့် အခါခါ ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရလေ၏။ ခင်ထွေး
သည် ရန်ကုန်ကျောင်းကြီးတစ်ခုတွင် ကိုးတန်းစာမေးပွဲကို ဖြေဆိုခဲ့သူ

ဖြစ်သည်ဟု ဒေါ်ဗွေးတုတ်ပြောသံကို ကြားဖူး၏။ ကိုးတန်းပညာကို မိမိတို့ရွာတွင် မကြားဖူးသောကြောင့် အံ့သြမိ၏။ လှပယဉ်ကျေး၍ ပညာရှိသော မြို့ကြီးသူ ခင်ထွေးသည် ငါသို့သော တောသား နံ့ချာချာကို စိတ်ကူးတွင်မျှ ထည့်မည်မဟုတ်။ မြို့ကြီးသား လူရည်လည်တို့နှင့် များစွာ တွေ့ကြုံဖူးသော မခင်ထွေးသည် ငါ့အား အသို့လျှင် သတိပြုနိုင် အံ့နည်း စသည်ဖြင့် တောင်စဉ်ရေမရ တွေးမိ တွေးရာ တွေးတောသော မောင်ထွေးသည် မိမိ၏ တည်ကြည်ခဲ့ဖူးသော စိတ်ထားကိုမျှ မထောက်ထား မလေးစားနိုင်တော့ဘဲ အချစ်လေပွေတွင် လှည့်ပတ်လွင့်ပါးလျက် နေလေတော့သတည်း။

ခင်ထွေးဘက်ကို ကြည့်ပြန်ကလည်း ခင်ထွေး၏ ကြည်လင်သော စိတ်သည် ထိုနေ့နံနက်ကစ၍ ရီဝေညိုမှိုင်း မင်းလွင်ဆိုင်းလျက် ထုံထိုင်းခဲ့လေ၏။ မောင်ထွေးကို ချစ်သည်ဟု တိုက်ရိုက်ကြီး တွေးရမှာလည်း ရှက်သလိုလိုဖြစ်၏။ မောင်ထွေးကိုလည်း နေ့စဉ်တွေ့လို၏။ နံနက်ခင်းအခါများတွင် ခင်ထွေးသည် ပြေစင်စ ပုရစ်ပွင့်ကလေးကဲ့သို့ ရွှင်မြူးသောအသွင်ကို ဆောင်တတ်၏။ အကြောင်းသော်ကား နွားနို့ပို့လာသော မောင်ထွေးနှင့် တွေ့ရဆုံရ ကြုံရသောကြောင့်ပေတည်း။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တွေ့နေရသော သူနှစ်ဦးတို့သည် တစ်ခွန်းစ နှစ်ခွန်းစ ပြောဆိုနေရာမှ အကျွမ်းဝင်၍ လာကြလေ၏။ တစ်နေ့နံနက်တွင် မောင်ထွေးသည် ခြံထောင့်ရှိ ပိတောက်ပင်ကြီးမှ ပွင့်သစ်စ ပိတောက်ပန်းများကို ဆွတ်ခူး၍ နွားနို့နှင့်အတူ ဗိုလ်တဲသို့ ယူခဲ့လေ၏။ လမ်းတွင် မိမိ၏ လျင်မြန်သောခြေလှမ်းကို နှေးလှသည်ဟုအထင်ရောက်၍ အော်ငေါက်မိသေး၏။ ဝင်းဝတွင် စောင့်နေသော ခင်ထွေးနှင့် မောင်ချစ်တို့ကို တွေ့ရှိ၍ ပန်းများကို ပေးခဲ့ပြီးလျှင် နွားနို့ကို မီးဖိုခန်းသို့ သွားပို့မည်အပြုတွင်...

“ကိုထွေးမောင်... ဘွာ ဘွာ ယောင်လို့၊ ကိုမောင်ထွေး... ဒီပန်း”

တွေ ဘယ်ကယူလာသလဲ။ အပင်ပန်းရှာလို့ရှင်... အားနာစရာကြီး။ ကျွန်မတို့ကိုပြောရင် လာယူမှာပေါ့။ မွေးလိုက်တာကလည်း ကြိုင်လို့ ပါကလား။ မောင်ချစ်ရေး... ဟောဒီအခိုင်ကြီးကို ဘုရားတင်ဖို့ မေမေဆီ ကို ယူသွားပါ”

“ကိစ္စမရှိပါဘူးဗျာ၊ လမ်းကြိုတာနဲ့ ခူးလာတာပါ။ တောပန်း မြိုင်ပန်းတွေမို့ မထွေးတို့ ကြိုက်မှကြိုက်ပါ့မလားလို့ တွေးပြီး ပူမိပါ သေးတယ်”

“ကိုထွေးရယ်၊ တောပန်း မြိုင်ပန်းပေမဲ့ အဆင်းရနဲ့နဲ့ ပြည့်စုံလေ တော့ သင်ပန်းများဟာ နန်းတွင်းသူတို့ရဲ့ ပန်တော်ဝင်ပန်းမြတ် ဖြစ်ရ သေးတယ် မဟုတ်ပါလား။ မြို့ကြီးများဟာ နာမည်ကြီးသလောက် ကောင်းတာမဟုတ်ဘူးရှင်။ မလွဲသာလို့သာ နေရတာ။ အခုလို နွေအခါ များမှာဆိုရင် အဝီစိငရဲမီးမက ပူပြင်းတယ် ထင်မိတယ်။ ကိုထွေးတို့ ရွာကလေးကတော့ အေးအေးချမ်းချမ်းရှိလို့ မထွေးဖြင့် သိပ်ပျော်တာပဲ။ အုန်းရည် ချိုချိုအေးအေးကို ဗင်တိုရေခဲစိမ်ထက် ပိုပြီးကြိုက်တယ်။ ပင်လယ်လေနဲ့ ပန်ကာလေဟာလေ ခြံစည်းရိုးက ကျီးအာသီးမှည့်နဲ့ ပတ္တမြားလုံးလောက် ကွာခြားပါတယ်။ နေရမယ်ဆိုရင် ဟောဒီမှာ တစ် သက်လုံး နေနိုင်ပါတယ်” ဟု စကားအစဉ်မမှန် စိတ်တွင် ကာလရှည် စွာ ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့သော ဆန္ဒတို့ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမိလေ၏။

သို့ဖြင့် မောင်ထွေးနှင့် ခင်ထွေးတို့သည် အကျွမ်းဝင်သည် ထက် ဝင်လာ၍ အလွမ်းဇာတ်ဖွင့်မည့် အရိပ်အယောင်ကို ပြလျက်ရှိကြ ကုန်၏။ ပွဲစားကြီးနှင့် ပွဲကတော်ကြီးတို့မှာမူကား မောင်ထွေးကို သာမန် တောသားကလေးပင်ဟု အရေးမပြု ဂရုမစိုက်၊ အထွေအထူးကို မစဉ်း စားဘဲ တွေ့သောအခါများတွင် မောင်ချစ်တို့မောင်နှမကို ကြည့်ရှုစောင့် ရှောက်ရန် ပြောလေ၏။ မိမိအား ယုံကြည်စိတ်ချ အပ်နှင်းသည်ကို

သိရသောအခါ မောင်ထွေးသည် ဝမ်းသာမိ၏။ စိတ်လည်း အားတက်မိ
၏။ ပြုံးချိုသော အသွင်ကို ဆောင်မြဲဆောင်ပြန်လေ၏။

*

ညနေခင်းသည် သာယာတောက်ပလှပေ၏။ အနောက်ဘက်
ကောင်းကင်ပြင်သည် ရှင်မထီး အဇ္ဇဂေါဏ၏ ဆေးတောင်ဝှေး အဖျား
ခတ်ခံရ၍လားမသိ၊ ရွှေအတိ ပြီးသကဲ့သို့ ဝါဝင်းလျက်ရှိ၏။ ပင်လယ်
ဘက်မှ တဟူးဟူး တိုက်ခတ်နေသော လေသည် သောင်ထိပ်ရေစပ်တွင်
ရပ်နေသော ခင်ထွေးအား တစ်ခဏထက်တစ်ခဏ ပိုမိုရွှင်လန်း ကျန်းမာ
စေသကဲ့သို့ ရှိ၏။ မောင်ချစ်ကလေးသည်ကား လှည်းကလေးကို ကြိုး
ဖြင့်ဆွဲလျက် သောင်ပြင်တွင် ဟိုဟိုဒီဒီပြေးလွှားကာ ခရုများကို ကောက်၍
နေလေ၏။ ဝင်လုနီးဆဲဆဲ နေမင်းကြီးဆီသို့ မျှော်ရှု၍ လေထဲတွင်
ကစဉ့်ကလျား လွင့်ပါးနေသော ဆံတိုကလေးများကို သိမ်းမရင်း
ခင်ထွေးသည် အောက်ပါလေးဆစ်ကလေးကို တိုးတိုးကလေး သီဆို၍
နေလေ၏။

“ကြုံစဖူးပါဘု၊ မြင်ဖူးမှ ယုံစဖွယ်၊ ဖြူနီဝါပြာတစ်စုရယ်
နှင့်၊ ခရုတွေ ထွေလာဆန်းပါဘိ၊ ကမ်းကွေ့ပတ်လည်။ ။
ရွှေမင်တံ သံပချုပ်ရယ်နှင့်၊ ဟန်ရုပ်ပြအသွယ်သွယ်၊ နတ်မယ်
လျ ဆံထိုး။ ။ ဝင်ကစွပ် မြင်ဆွတ်ကကြည်ဖို့ရာ၊ ဟိုသို့လာ
သည်သို့ သွားသည်နှင့်၊ အငှားခန္ဓာမြှောင်ရတယ်၊ ကွယ်...
ဆန်းခေါင်ထိမျိုး”

(ဦးကြင်ဥ ရေး။)

ထိုခဏ၌ “စွဲမိတဲ့စိတ်ကယ်၊ ဖြတ်ကတဲ ပြတ်ပဲ ပိုသာပိုတော့၊
သည်ချစ်ကို ဘယ်လိုနည်းရယ်နဲ့ လှီးဖြတ်ရမယ်... ဟဲ့ ပြာကြီး ဘယ်

တာဘက်ကို ကျွဲသွားရပြန်သလဲ။ ကိုရင်ရွှေရေ... ဟိုဘက်က ပန်းလိုက် ပြီး စိန်အုပ်နဲ့ ကြန်စုံကို မောင်းသွင်းလိုက်စမ်းပါ” ဟူသော မောင်ထွေး၏ နွားငေါက်သံကို လေထဲတွင် သဲ့သဲ့ကြားလိုက်ရသောအခါ မောင်ချစ်သည် ခင်ထွေးအား “အစ်မရေ... ကိုထွေးအသံကြားတယ်။ ကျွန်တော် ပြေးသွားပြီး ခေါ်လိုက်မယ်” ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့်ပင် တာရိုးထိပ်သို့ ရောက်သွားလေ၏။ ခင်ထွေးလည်း သဲထက်တွင်ထိုင်၍ ပင်လယ်လေကို အားရပါးရ ရှူရှိုက်ရင်း “ကိုထွေး... ကိုထွေး၊ ချစ်ဖွယ်သော ကိုမောင်ထွေး” ဟူသော အင်္ဂလိပ်စာတို့ကို လက်ညှိုးဖြင့် ရေးခြစ်လျက် ကျန်ရစ်ခဲ့လေ၏။ “ကိုထွေးသည် ခေတ်ပညာကိုမတတ်သော တောသား ဖြစ်၏။ ငါ ဘာကြောင့် သူ့ကို ခင်မိပါလိမ့်။ ပဟိုရ်သံနှင့် ကြက်သံ လောက် အခြေအနေချင်း ကွာခြားလှ၏တကား။ ဖေဖေနှင့် မေမေတို့က သဘောတူကြမည်မဟုတ်။ မကြိုင်နှင့် မမြိုင်တို့ ညီအစ်မက ကဲ့ရဲ့ကြလေ တော့မည်။ သို့ပေမဲ့ ကိုထွေးနှင့် အတူမနေရရင် ဘယ်သူ သူစိမ်းနှင့်မှ မနေဘူး။ ဒေါ်ဒေါ်တောင် အပျိုကြီးဘဝနှင့် နေနိုင်သေးတာပဲ” စသည် ဖြင့် တောင်တောင်မြောက်မြောက် ရောက်တတ်လေးဆယ်တို့ကို တွေး၍ ပြန်ကျယ်သော ပင်လယ်ပြင် တစ်ခေါ်တစ်မျှော်ကြီးကို စူးစိုက်စွာကြည့် လျက်နေစဉ် မောင်ထွေးတို့ အနားသို့ ရောက်လာလေ၏။

“မထွေး မြို့ကို လွမ်းတယ်ထင်ပါရဲ့။ တောရွာကလေးများဟာ မြို့ထက် ကောင်းတယ်ဆို။ (လက်ညှိုးညွှန်၍) ဟောဟိုက ပျပျကလေး မြင်ရတဲ့ တလူလူနဲ့ မီးခိုးဟာ ရန်ကုန်မြစ်ဝကို ဝင်နေတဲ့ ပင်လယ်ကူး သင်္ဘောက မီးခိုးပဲ။ မှာစရာရှိရင် လွမ်းပြီး မှာလိုက်ပါလား” ဟု ပြော လျက် ခင်ထွေးကို ငဲ့ကြည့်လိုက်လေ၏။ သဲပြင်က စာကိုမြင်ရ၍ ဝမ်းသာ လုံးဆိုမိ၏။ သို့သော် အင်္ဂလိပ်စာကို မသိကျိုးကျွန်ပြု၍ “ဒါ ဘာတွေ လဲ မထွေး၊ အင်္ဂလိပ်စာဆိုတာနဲ့ တူသလိုလိုပဲ။ ဟောဒီအလုံးက ရန်ကုန်

ဆို မဟုတ်လား။ စာပို့ပြာတာကြီးက ရေးပြလို့ တွေ့ဖူးပါတယ်” ဟု ပြောသောအခါတွင် ခင်ထွေးမှာ ပို၍ပင် စိတ်ပျက်မိလေ၏။ အကြောင်း သော်ကား ထိုမျှလောက်မသိသား ဆိုးဝါးသော တောသားနှင့် မိမိအား အဖေနှင့် အမေတို့သည် မည်သို့သောနည်းဖြင့် သဘောတူနိုင်အံ့နည်းဟု တွေးမိသောကြောင့်ပေတည်း။ ထို့နောက် ညှိုးနွမ်းသောမျက်နှာနှင့် မော်၍ မောင်ထွေးအား ကြည့်ပြီးလျှင် “ဟုတ်တယ်၊ အဲဒါက ရန်ကုန်။ အဲဒါက ကျွန်မရဲ့ ခင်တဲ့သူငယ်ချင်း နာမည်။ ဟောဒါက ကျွန်မနာမည်” ဟု ပြောရင်း ဖျက်ပစ်လိုက်လေ၏။

“မထွေးရဲ့ သူငယ်ချင်းက ယောက်ျားလား၊ မိန်းမလား” ဟု ဖြတ်၍ ရုတ်တရက်မေးလိုက်ရာ “ယောက်ျား” ဟု မထွေး၏နှုတ်မှ လွှတ်ခနဲ အဖြေထွက်သွားလေ၏။

“ဪ... ဒါကြောင့် မထွေး မှိုင်မှိုင်နေတာကိုး။ ဟိုလူကလည်း လွမ်းမှာပဲနော်။ သနားပါတယ်ဗျာ၊ မြန်မြန်ပြန်သွားလိုက်ပါ။ တောရွာ ဆိုတာ ခဏတွက်ပဲ ပျော်စရာကောင်းတာပဲ။ တစ်နေ့လာ ဒီလည်း၊ တစ်နေ့လာ ဒီကျွဲနွားနဲ့ ကြာတော့ ပျင်းလာတာပါနော်။ ရိုးတိုးအတကြီး ကိုး။ မြို့မှာတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး ထင်ပါရဲ့။ ပိတောက်ပင်နားက ပုတ် သင်ညိုကလေးလို တစ်နေ့တစ်မျိုး အရောင်လဲနေမှာပဲနော်”

“ဒါကြောင့်လည်း မဟုတ်ပါဘူး ကိုထွေးရယ်။ ကိုထွေးတို့ရွာ က တစ်ဖဝါးမှ ခွာမသွားချင်ပါဘူး။ မိုးတို့၊ ဆောင်းတို့မှာ ကိုထွေးတို့ ခြံထဲ ပြောင်းနေလိုက်၊ နွေလကျရင် ဒီမိုလ်တဲကို ပြောင်းနေလိုက်၊ အဲဒီလို နေချင်ပါတယ်။ ဒီရွာကလေးဟာ ကျောင်းမှာသင်ရတဲ့ ကျန်းမာရေး လမ်းညွှန်နဲ့ ညီညွတ်ပါတယ်။ လေကောင်းလေသန့် ရတယ်။ ဟင်းသီး ဟင်းရွက်၊ ငါးသားပုစွန်တို့ကိုလည်း လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် စားရ တယ်။ မြို့မှာလို ရေခဲစိမ်တွေ မဟုတ်ဘူး။ အညောင်းပြေလမ်းလျှောက်

ဖို့ ဟောဒီသောင်တန်းကြီးကလည်း အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ နို့ပေမဲ့ ဖေဖေတို့ ထားရာမှာ နေရမှာပဲ”

မောင်ထွေးလည်း ပြောသမျှစကားတို့ကို မလစ်မကျန်ရအောင် လုံးစေ့ပတ်စေ့ နားစိုက်ထောင်လျက်ရှိ၏။ တောရွာ၏ ကောင်းမြတ်သော အခြင်းအရာလက္ခဏာတို့ အကြောင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုနေသောကြောင့် ဝမ်းသာလုံးကြီးများမှာ ပင်လယ်လှိုင်းလုံးကြီးများပမာ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ တက်လာနေစဉ် “ဖေဖေတို့ ထားရာမှာ နေရမှာပဲ” ဟု ပြောသည်ကို ကြားရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဝမ်းသာလုံးတို့သည် ဝမ်းနည်းလုံးဘဝသို့ ပြောင်းသွားကြလေ၏။

“ငါက တောသား၊ ခင်ထွေးက မြို့သူ။ ငါက ဆင်းရဲသား၊ ခင်ထွေးက ကြွယ်ဝသူ။ ငါက ခြောက်ဆင့်၊ ခင်ထွေးက ကိုးတန်း။ အလှမ်းချင်းကွာ၊ အရာချင်းမမျှပါတကား။ ‘ဖြုန်းစပ်ကျိုဆွမ်းကလေးနှင့်၊ သူဌေးကို တက်၍ တည်သည်၊ ကြွယ်ပါပေတကား’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်ထဲက မောင်ကာကလို ကံကောင်းရင် တော်လေစွ။ အချစ်မညီရင် ကသီလင်တ ဖြစ်ရတော့မှာပါတကား” ဟု တွေး၍ စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်မိ၏။ မျှော်လင့်ချက်မမြင်၊ အားကိုးဖွယ် မဲ့လေတော့၏။ တွေးတိုင်း ဆွေးမိလေ၏။

“မထွေး ရန်ကုန်ကိုရောက်လို့ အခုနပြောတဲ့ သူငယ်ချင်းနဲ့တွေ့ရင် ကျွန်တော်တို့... ကျွန်တော်တို့ရွာကို မေ့သွားမှာပဲနော်”

“မမေ့ပါဘူး ကိုထွေးရယ်။ ခဏခဏ မထွေး စာရေးမှာပေါ့။ စာမပြန်ဘဲသာ မနေပါနဲ့” ဟု ပြောပြီးနောက် စကားပြတ်၍ ဘာကို ဆက်ပြောရမည်နည်းဟု စဉ်းစားကာ နေကြသောဟန်ဖြင့် ပင်လယ်ပြင်ကို ငေးကြည့်နေကြစဉ် အနောက်ဘက်၌ နေလုံးလည်း ပျောက်ခဲ့လေ၏။ ရေလည်း စစ်လေပြီ။ လေလည်း ငြိမ်စပြုလေ၏။ လဆန်း ၃၃

ရက် လမင်းကြီးသည်လည်း ထွက်ပြုစ ပြုလေပြီ။ ထိုခဏ၌ မောင်ချစ် ကလေးသည် ဗိုလ်တဲဆီမှ ပြေးလာ၍ “အစ်မရေ... ဖေဖေခေါ်နေတယ်” ဟု ပြောသဖြင့် ချစ်သူလောင်းနှစ်ဦးတို့သည် စခန်းစဲ၍ လမ်းခွဲကြလေ တော့၏။

*

လမင်းကြီးသည် အေးမြသော ရောင်ခြည်ဖြင့် ဩကာသ လောကကြီးအား လွမ်းခြုံထွန်းလင်းလျက် ရှိ၏။ ပင်လယ်လေသည် မကြမ်းလွန်း မနုလွန်း တသုန်သုန် တညင်းညင်း တိုက်သွင်းလျက်ရှိ၏။ ပင်လယ်မီးပြတို့ကို အဝေးတွင် တလက်လက်မြင်ရလေ၏။ လှိုင်းအိကြီး များသည် လေငြိမ်မိသော ရွက်ထည်ကြီးပမာ ပင်လယ်ပြင်ကျယ်ထဲ၌ တအိအိလှုပ်ရှားလျက်ရှိပေ၏။ ဂယက်ငယ် တဖျပ်ဖျပ်ရိုက်သံနှင့် ပင်လယ်ငှက်ကလေးများ၏ အော်မြည်သံမှတစ်ပါး ရွာဘက်မှ ကြေးစည် သံနှင့် တစ်ချက်တစ်ချက်မှ ဟောင်လိုက်သော ခွေးသံတို့ကိုသာ ကြား ရ၏။

ခင်ထွေးသည် ဗိုလ်တဲ ဝရန်တာတွင် ထိုင်လျက် ပင်လယ်ဘက် သို့ မျှော်ရှုနေသော်လည်း မည်သည့်အရာကိုမျှ မြင်ဟန်မရှိ၊ မည်သည့် အသံကိုမျှ ကြားဟန်မပေါ်။ ငြိမ်သက်ခြင်းကို အဖော်ပြု၍ နက်နက်နဲနဲ တွေးတောနေသကဲ့သို့ မျက်မှောင်ကုတ်လိုက်၊ အကြံအိုက်သော လက္ခဏာဖြင့် ခေါင်းကိုကုတ်လိုက်၊ အကြံကုန်သော အသွင်ဖြင့် သက်မ ကြီးချလိုက်နှင့် တစ်ယောက်ထီးတည်း ချီတုံချတုံ ဖြစ်နေလေ၏။ တခြား လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ခင်ထွေးအား ထိုကာလ၌ ရုတ်တရက် တွေ့မြင်ရပါက ကျောက်ရုပ်ကလေးပေလားဟု အတွေးပင် မှားပေရာ ၏။

“ငါသည် ဤပင်လယ်ပြင်က လှိုင်းကြီးများကို အစိုးရသော ရေငန်ပိုင် ဦးရှင်ကြီး၏ သမီးကလေးဖြစ်ပါက ကိုထွေးနှင့် နေ့တိုင်း တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ကိုထွေးသည် ငါ့ကို အလွန်ဂရုစိုက်၏။ သဘော ချင်းလည်း တိုက်ဆိုင်၏။ ကိုထွေးနှင့် အတူနေရလျှင် စိတ်ချမ်းသာ၍ နိဗ္ဗာန်သို့ အဆောလျင်စွာ ရောက်နိုင်ရာ၏။ အို... ကိုထွေးကလည်း ဘာမှမပြောဘဲနဲ့ ကဲလှချေလား ခင်ထွေးရယ်၊ စောင့်ထိန်းခဲ့သမျှ ဣန္ဒြေ တွေကို ကိုထွေးနဲ့ကျမှ လက်လွှတ်ရတော့မယ်ထင်ပါရဲ့။ ကိုထွေးဟာ ချောသည်၊ လှသည်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ယောက်ျားပီသ၍ ဖော်ရွေ ရိုးသားတာပါပဲ။ ဦးမောင်ကြီးသား ကိုမောင်လှဟာ ရိုးသားပုံပေါ်သားပဲ။ ပညာဆိုရင်လည်း ပြောစရာမရှိဘူး။ နို့ပေမဲ့ ပေါင်ဒါရိုက်တာက ခက် တယ်။ ဟာ... ကိုထွေးကလွဲရင် ဘယ်သူ့ကိုမှ မချစ်နိုင်ပါဘူး။ ကိုထွေး နဲ့လည်း ဖေဖေတို့က သဘောတူမည်မဟုတ်။ မတူရင်ကော ဘာဖြစ် သလဲ။ တစ်ကိုယ်တည်းနေမှာပေါ့။ သူ မနေနိုင်လို့ တခြားမိန်းမ ယူချင် ယူပစေ။ နွေပေါက်တိုင်း ပင်လယ်ကို လာလည်ရင်း ကိုထွေးနဲ့ ဆွေလို မျိုးလို တွေ့ရရင် တော်ပါပြီ” စသည်ဖြင့် ထွေရာလေးပါး တွေးတော လျက် ရှိလေ၏။

မောင်ထွေးမှာလည်း သောင်ပြင်မှ ပြန်သွားကတည်းက အငြိမ် မနေနိုင်။ တောင်ဟာ ကိုင်ရတော့မလို၊ မြောက်ဟာ ကိုင်ရတော့မလို ဖြစ်၍နေလေ၏။ အလည်လာကြသော သူငယ်ချင်းများလည်း မောင်ထွေး က စကားမပြော၊ တုဏှိဘောနေသောကြောင့် ပြန်၍ သွားကြလေ၏။ ရွာဖျားက မောင်ထွန်းသည် ပလွေတိုကလေးကို ကျူ၍ ဝင်လာသော အခါမှ သတိရသောဟန်ဖြင့် ထရံတွင် ချိတ်ထားသော တယောကို ဖြုတ်ယူပြီးလျှင် နှစ်ယောက်သား ပင်လယ်ဘက်သို့ သွားကြလေ၏။ သောင်ပြင်ဘက်မှ သာယာကြည်နူးဖွယ် ထွက်ပေါ်လာသော ပလွေသံနှင့်

တယောသံတို့မှာလည်း ခင်ထွေးအား သတိရအောင် ရုတ်တရက်မပြုနိုင်။ မောင်ထွေးသည် တစ်ဦးတည်း 'ဂန္ဓမာတောင်' သီချင်းကို ဆို၍ တယောနှင့် ညှိလိုက်သောအခါမှပင် ဝရန်တာဘက်က ကျောက်ရုပ်ကလေးသည် လှုပ်ရှားစ ပြုလာလေ၏။ သီချင်းအချတွင် ကြွက်မြီးဖျားသံဖြင့် တွန့်ချည်၊ ဆွဲချည်ပြု၍ တယောကို ညှလျက် ခွဲလိုက်သောအခါ ခင်ထွေးသည် လက်ရန်းထက်၌ ထပ်ထားသော လက်နှစ်ဖက်ပေါ်သို့ ခေါင်းကို ပစ်ချလိုက်ပြီးလျှင် “အို ကိုထွေးရဲ့၊ ခင်ထွေး အနေခက်အောင် ဘာကြောင့် ခွဲနေပါသလဲရှင်။ တယောနဲ့ နှိပ်စက်မယ့်အစား ကိုယ်တိုင်ပဲ လာပြီးသတ်လှည့်ပါတော့လား” ဟု စိတ်တွင်းတွင် ရွတ်ဆိုမိလေ၏။ ပေါ်လွင်သော စည်းသံကလေးသည် ခင်ထွေး၏ နှလုံးသားကို ပို၍လှုပ်ရှားစေလေ၏။ “ခင်ထွေးရေ... ညဉ့်နက်လှပြီ၊ အိပ်ပါတော့လား” ဟု မိခင်၏ ခေါ်သံကို ကြားမှ သောင်ဘက်သို့ နားတစွင့်စွင့်နှင့် လေးကန်စွာ ထသွားလေ၏။ ဖွင့်ထားသော ပြတင်းမှဝင်လာသော တယောသံသည် ဆက်လက်၍ ခင်ထွေးအား ဒုက္ခပေးလျက်ပင် ရှိလေ၏။ ပျိုလွင်လတ်ဆတ်သော နှလုံးအိမ်နုကလေးအတွင်းသို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်လာသော အချစ်ဓာတ်သည် မိမိ၏အပေါင်းအဖော်ဖြစ်သော အလွမ်းဓာတ်၊ အဆွေးဓာတ်တို့ကို တစ်ပါတည်း ဆောင်ကြဉ်းခေါ်ယူခဲ့၏။ အမိုးပေါက်မှ ခေါင်းအုံးထက်သို့ ထိုးဝင်ဆင်းကျလာသော လရောင်ပြောက်ကလေးသည် တယောသံနှင့် ရောပေါင်း၍ ခင်ထွေး၏ အလွမ်းအဆွေးဓာတ်ကို ပွသထက်ပွအောင် ဆွလျက်ရှိလေ၏။

“လွမ်းခဲ့ရင်၊ ညွှန်းဆင်ယုန်စက်မှာတဲ့၊ ရွှေမျက်နှာဖူး။ ။
မတွေ့ကြာ၊ မေ့ရှာတော်မမူ ဖြစ်ပါနှင့်၊ အချစ်ကို နောင်လို
ညီက၊ ဘောင်မဟီ သပြေတိုက်မှာ၊ စိုးလိုက်ပါဘူး”

(မောင်စံသု)

မောင်ထွေး၏ ရင်တွင်းမှ ဝမ်းနည်းစိတ် အစွန်းအစနှင့်တကွ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ထွက်လာသော သဖြန်သံကို ကြားရသောအခါ ခင်ထွေး၏ ဦးခေါင်းကလေးသည် ခေါင်းအုံးထက်မှ လူမထူ နတ်မမဘဲအလိုလို ကြွလာ၍ ပြတင်းပေါက်ဆီသို့ ညွတ်တွားလေ၏။ နှုတ်ခမ်းကလေးနှစ်ခုမှာ အတန်ငယ်ကွာ၍ တည်လေ၏။ သီချင်းသံရပ်၍ တယောသံ ပြတ်သွားသောခဏ၌ သက်မကြီး ပြင်းစွာရှုလျက် ခေါင်းချလိုက်ပြီးလျှင် မအောင့်နိုင်မအည်းနိုင် ရှိုက်ကြီးတင် ငိုလေ၏။ အနီးတွင် အိပ်နေသော မောင်ချစ်ကလေး လွန်ခါမှ သတိရ၍ စိတ်ကို အတန်တန် ကြိုးစား ဖြေဖျော်ရလေတော့၏။

သို့ဖြင့် နာရီကို ရက်စား၊ ရက်ကို လစားလျက် နွေရာသီကုန် ကျမ်း၍ မိုးဘက်သို့ ယွန်းစပြုလေ၏။ ပြန်ဖို့ရက်လည်း တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ နီးကပ်လာလေ၏။ ပင်လယ်တွင် မိုးသားများတက်၍ ညိုမှိုင်းလာသောအခါ ခင်ထွေး၏စိတ်သည်လည်း ညိုမှိုင်းလာတော့၏။ “တိမ်ခိုးငယ်ဆင်၊ မင်းလွင်နွေသစ်မို့၊ ရွှေနှစ်ကယ်ကြိုင်လှိုင်ထုံတဲ့၊ ရဂုံကြောဦး။ ။ ရွာပဲခုအုံ၊ ရေအဗျန်ဆော်တင့်ရဲနှင့်၊ သည်သည်းမှာ ကြွေးစရည်ထင့်၊ မိုးစည်ခြိမ်ကြူး” ဟူသော မြဝတီမင်းကြီး၏ သံထောက်ကို မကြာခဏ သီဆိုမိ၏။ ပွဲစားကြီးတို့ ပြန်သောနေ့၌ မောင်ထွေးကိုယ်တိုင် ကူးတို့ဆိပ်အရောက် လှည်းဖြင့်လိုက်ပို့၏။ နောက်ဆုံး နှုတ်ဆက်ရာတွင် ညှိုးငယ်စွာ ခင်ထွေးကိုမြင်ရသော မောင်ထွေး၏ ရင်တွင်း၌ အလုံးဆိုသကဲ့သို့ ဖြစ်ရ၏။ ခင်ထွေးတို့ လှေပဲ့ကိုတွယ်၍ လိုက်သွားလိုသောစိတ် ဖြစ်၏။ ပြန်ပါတော့မည်ဟု အားယူစိတ်တင်းလျက် လှည်းပေါ်သို့တက်စဉ် ရံတိုင်၌ လွယ်အိတ်ငယ်တစ်ခုကို တွေ့ရ၍ “မထွေးရေ... ဟောဒီဟာ မထွေးအိတ်ကလေး ထင်ပါရဲ့” ဟု အော်ပြောရင်း ဆင်းလာလေ၏။ ခင်ထွေးသည်လည်း ကမ်းပေါ်သို့ တက်လာပြန်သည်။

နှစ်ယောက်သား ဆုံမိကြသောအခါ “စာပေးဖို့ မမေ့နဲ့နော် မထွေး၊ မျှော်နေမယ်” ဟု အသံတုန်တုန်ဖြင့် ပြောလိုက်ရာ “ဟုတ်ကဲ့... ကိုထွေး” ဟု ပြန်ပြောလိုက်လေ၏။ မောင်ထွေးလည်း “ဟုတ်ကဲ့ ကိုထွေး” ဟူသော ခင်ထွေး၏ ပစ္စိမစကားလေးလုံးကို ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်၍ ပြန်လာခဲ့လေ၏။

မိုးဖြိုင်ဖြိုင်ကျသောအခါ စာသင်ကျောင်းများ ဖွင့်လေ၏။ မောင်ထွေးသည် ကျောင်းဟောင်းတွင် ခုနစ်တန်းပညာကို ဆက်လက် သင်ယူလျက်ရှိ၏။ ပထမ သုံးလလောက်တွင် ခင်ထွေးထံမှ စာခြောက် စောင်တို့ကို ဖခင်ထံမှတစ်ဆင့် ရလေ၏။ ရသော စာတို့ကို အမြတ်တနိုး တရိုတသေ သိမ်းဆည်းထားလေ၏။ ရှိမှ ရှိသေးရဲ့လားဟူသော စိုးရိမ် ခြင်းကြီးစွာဖြင့် ခိုးကြောင်ခိုးဝှက် သေတ္တာကို ဖွင့်ပြီး ကြည့်လေ့၊ ဖတ်လေ့ ရှိ၏။ မိမိကလည်း စာပြန်၏။ မိမိနှင့်တကွ လက်ခုပ်ကုန်းရွာကလေးကို အမြဲသတိရကြောင်း၊ နွေလရောက်၍ အပူထန်ချိန်တွင် ပိတောက်ပန်းများ ကိုပန်ဆင်လျက် လေညင်းခံရန် တစ်ခေါက်လာရောက်ဦးမည့်အကြောင်း တို့ကို ဖတ်ကြည့်သိရှိရသောအခါ လွမ်းရာမှ အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာ၏။ ထိုကဲ့သို့ နားဝင်ချိုသော စာပိုဒ်များကို ခဲတံအနီနှင့် အောက်ခြေက မျဉ်းကြောင်းသား၍ မှတ်ထားလိုပါသော်လည်း လှပဝိုင်းစက်သော ခင်ထွေး၏ လက်ရေးစာလုံးများကို ဂုဏ်သရေ ထိ ခိုက်စွန်းငြိမည်စိုး၍ မရေးရက်ပေ။ သို့သော် “ကိုထွေးစာမရေးနဲ့တော့၊ ဖေဖေတို့က မကြိုက် ဘူးတဲ့” ဟူသော နှစ်ဝါကျမျှသာပါရှိသော နောက်ဆုံးရောက် စာသည် မောင်ထွေး၏ ရင်တွင်းမှ အူအသည်းတို့ကို ရက်စက်စွာ ဆွဲထုတ်ယူငင် သွားသကဲ့သို့ ရှိလေ၏။ လွမ်းရာတွင် အဆွေးဆင့်၍ ဘေးသင့်ရလေ တော့၏။ “တော်ပါပေရဲ့ မထွေးရယ်၊ ကောင်းပါပေရဲ့ မကြီးထွေးရယ်” ဟု ဆိုစဉ် တဖွဲဖွဲကျနေသော မိုးနှင့်အတူ ရော၍ မျက်ရည်ပေါက်များ

ကျလာလေ၏။ “ငါ တောသားမို့ သူ့အဖေကြီးက အဖက်မတန်ဘူး ထင်တာပဲ။ ခင်ထွေးကလည်း သူ့အဖေဘက် ခပ်ပါပါပဲထင်ပါရဲ့။ ငါ ပညာကြိုးစားသင်ပြီး ဘီအေအောင်တဲ့နေ့ကျမှ ငါ့ အစွမ်းကို ပြရမှာပဲ။ ဒီကြားထဲမှာ မထွေး ယောက်ျားယူသွားရင် ငါတော့ သေရလိမ့်မယ်” ဟု စိတ်ဆိုးရမလို၊ ဝမ်းနည်းရမလို ဖြစ်၏။

ခင်ထွေးမှာလည်း အေးသည်မဟုတ်။ ဆွေးလျက်ပင် ဖြစ်၏။ မောင်ထွေးထံမှ စာကို တွေ့သွားသော ပွဲကတော်ကြီးက “ခင်ထွေး... တောသားကို ဘာကြောင့် ဒါလောက် ဂရုစိုက်ရသလဲ။ စာမတတ် ပေမတတ်နဲ့။ ထွန်တုံးပေါ် ကြီးလာတဲ့လူကို ယူရင် သမီး ဆင်းရဲနေ တော့မပေါ့။ သမီးဆင်းရဲရင် အမေတို့ ဘယ်မှာ စိတ်ချမ်းသာနိုင်ပါ့ မလဲ။ သမီး အလိမ္မာသားပဲ။ သတိထားမှပေါ့” ဟု အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် ဖျောင်းဖျပြောဆိုသောကြောင့် ခင်ထွေးမှာ ငြင်းဆန် ရန် ခက်လျက်ရှိ၏။ အမိအဖတို့ စိတ်မချမ်းသာဖြစ်မည်စိုး၍ ‘ဂရုမစိုက် တော့ပါဘူး’ ဟု မျက်စိမှိတ်လျက် ဝန်ခံလိုက်လေ၏။ မိဘ၏ ကျေးဇူး နှင့် မောင်ထွေး၏ အချစ်ကို စိတ်ချိန်ခွင်ထိုးမိ၏။ တစ်ခါတစ်ခါ မိဘ ဘက်က သာ၍ တစ်ခါတစ်ခါ မောင်ထွေးဘက်က သာ၏။ ရင်လေးမိ ၏။ တအုံနွေးနွေးနှင့် ဆွေးမိ၏။ ကံကိုသာ ယိုးမယ်ဖွဲ့ ရလေတော့၏။

သီတင်းကျွတ်လတွင် ကျင်းပသော ခြောက်လစစ် ခုနစ်ဆင့် စာမေးပွဲ၌ အောင်မြင်သော မောင်ထွေးသည် ရန်ကုန်မြို့ မြို့မတိုင်း ရင်းသားကျောင်းသို့ ပြောင်းသွားရလေ၏။ ခင်ထွေးဆီသို့ သွားရောက် လည်ပတ်လိုသော်လည်း ရှက်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ စိတ်နာသလိုလို ဖြစ်တာက တစ်ဖုံကြောင့် မသွားဖြစ်လေ။ “မထွေး ငါ့ကိုမှ သတိရပါဦး”

မလား။ မြို့သူများဟာ စကားမတည်ပါဘူး။ ကြောက်ပါပြီဗျာ။ ခင်ဗျား တို့ကိုတော့ နှစ်ထပ်ဆလံ သပါရဲ့” ဟု ဆွေးရာတွင် စကားနာကလေး များကို ညှပ်၍ စိတ်ပြေရာပြေကြောင်း ကြံဆောင်ပါသော်လည်း ခဏမျှ သာ ပြေသလိုလိုရှိ၍ အတန်ကြာလျှင် ဆွေးမြဲ ဆွေးပြန်တော့၏။ လွမ်းမြဲ လွမ်းပြန်တော့၏။ နွေကျောင်းပိတ်၍ ရွာသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ခင်ထွေးကို ပိုမိုသတိရလေ၏။ လာလေဦးမည်လားဟူသော မျှော်လင့် ချက်ဖြင့် လှေဆိပ်သို့ မယောင်မလည် ဆင်းရသည်မှာ ခဏခဏ။ မြင်ရ နိုးနိုးနှင့် ဗိုလ်တဲဆီသို့ သွားရသည်မှာလည်း မအားဖြစ်လေ၏။ နံနက် ချိန် နွားနို့ညှစ်စဉ် ယခင်က မထွေးအား ဦးစွာတွေ့ရသော နေရာကို ကသိုဏ်း ဝန်းရှုသကဲ့သို့ စူးစိုက်ကြည့်မိ၏ (ထိုနေရာတွင် ခေါင်းရင်းက သပြေပင်ကလေးကို တူးရွှေ့စိုက်ထား၏။ အောင်မြင်ပြီးမြောက်ခြင်း အတိတ်ကို ယူလို၍လားမသိရ)။ ဥစ္စာစောင့်မများကဲ့သို့ ဘွားခနဲ ပေါ်လာပါတော့ဟု တောင့်တမိ၏။ တစ်လမျှ ကုန်လွန်သွားသော်လည်း ခင်ထွေးတို့ ပေါ်မလာ။ သတင်းစကားကလေးမျှ မကြားရတော့ချေ။ အကြောင်းသော်ကား ပွဲစားကြီးသည် ခင်ထွေးနှင့် မောင်ထွေးတို့ ပြန်ငြိ မည်ကို စိုးသောကြောင့်ပေတည်း။

ပိတောက်ပန်းများလည်း သင်္ကြန်မိ ဝေဝေဆာဆာ ပွင့်ကြကုန် ၏။ “အို အမောင် ပိတောက်ပန်းတို့ရဲ့၊ သင်တို့၏ သခင်မကလေးဟာ နှင်းဆီကိုချစ်၍ ပိတောက်ကို ပစ်သွားပြီကွဲ့။ ငါနှင့် သင်တို့မှာ ကံတူ အကျိုးပေးချင်းမို့ ဆွေမျိုးတော်တာပေါ့နော်။ ယောက်ျားကပဲ... အားခဲရ တာပေါ့ကွာ” ဟု အရူးပမာ ထွေရာလေးပါး ပြောဆိုလျက် ခင်ထွေးအား တမ်းတ လွမ်းဆွတ်မိလေ၏။ အနောက်အိမ်ကြီးရှိ မှန်တင်ခုံအံ့ဆွဲထဲ တွင် မေ့ကျန်ရစ်ခဲ့သော ခင်ထွေးကိုယ်စား ရင်ထိုးဓာတ်ပုံကလေးကို ကြည့်၍သာ တတ်နိုင်သမျှ ဖြေဖျော်ရရှာလေ၏။

ခင်ထွေးမှာလည်း တလွမ်းလွမ်း တဆွေးဆွေး၊ တတမ်းတမ်း တတွေးတွေးကြောင့် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲတွင် ကျရှုံးလေ၏။ အားနည်း ညှိုးငယ်ပြီးရင်း စိတ်သည် များစွာ ပိုမို၍ မညှိုးငယ်နိုင်တော့ချေ။ ပညာ ကို ဆက်လက်သင်ရန် စိတ်မရှိသော်လည်း ကျောင်းထွက်နေပါက မိဘ တို့၏ နောက်ဆုံးဝတ္တရားကို ဆောင်ရွက်ကြလေမည်လားဟု တွေး၍ ကြောက်မိသောကြောင့် အောင့်သက်သက်နှင့် ဆက်လက်၍ သင်ကြား ရပြန်လေ၏။ “သန္ဓေပိုးသည် ပန်းငုံတွင်းဝယ် လှည့်၍စားလေသကဲ့သို့” အလွမ်းဓာတ်တို့သည်လည်း ခင်ထွေး၏ ရင်တွင်းနှလုံးသားကို လှည့်၍ စားလေတော့၏။ လူရှေ့တွင် မပူရုပ်ဆင်နေရသော်လည်း မျက်ကွယ် ဌ်ကား မှိုင်တွေငေးမောခြင်းဖြင့်သာ အချိန်ကို ကုန်လွန်စေလေ၏။

နောက်နှစ်တွင် ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ခင်ထွေးမှာ ဆယ် တန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်၍ ယခုအခါ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ဟု ခေါ်သော ယူနီဗာစီတီကောလိပ်ကျောင်းကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့လျက် ပညာ ရင်နို့ သောက်စို့ရပြန်လေ၏။ ခင်ထွေး စာမေးပွဲအောင်ကြောင်းကို သတင်းစာထဲတွင် ဖတ်ရ၍ မောင်ထွေးလည်း အလွန်အမင်း ဝမ်းသာ ၏။ မိမိမှာကား ထိုအခါတွင် ၁၀ တန်းမျှသာ ရှိသေးပေ၏။ ဤ ၁၀ တန်းကိုပင်လည်း ခြောက်လစစ် အမျိုးသားပညာရေးအဖွဲ့ စာမေးပွဲ၏ ကျေးဇူးကြောင့်သာ ရလေသည်။ “ငါ ဘီအေအောင်၍ တင့်တောင့်တင့် တယ်ရှိမှ ခင်ထွေးနဲ့ နီးရလိမ့်မယ်” ဟု နှလုံးပိုက်လျက် ကြိုးစား၍ သင်လေရာ ၁၀ တန်း စာမေးပွဲကို မြို့မကျောင်းမှပင် ချောမောစွာ အောင်မြင်ပြန်လေ၏။ မိုးကျသောအခါ၌ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသို့ သွား ရန် ကြံစည်မိသော်လည်း ခင်ထွေးနှင့် မတွေ့လိုသေး၍ မန္တလေးမြို့ ဥပစာကျောင်းတိုက်တွင် ပညာသင်ကြားနေပြန်၏။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းတွင်နေသော မိမိ၏သူငယ်ချင်း လူယုံတော် မောင်မြအား

ခင်ထွေးကို ဂရုစိုက် ကြည့်ရှုစုံစမ်း၍ မကြာမကြာ သတင်းထောက်ရန် မှာထားလေ၏။ ခင်ထွေးသည် ဘီအေအခေါ် ဝိဇ္ဇာအကြီးတန်းသား ကိုမောင်လှနှင့် အတော်အကျွမ်းဝင် လက်ခံစကားပြောလေ့ ရှိကြောင်း ကို သိရသောအခါ ဝမ်းတွင်း၌ ဟာ၍သွားလေ၏။ နေရောင်ကြောင့် နှင်းဖြူများ တဖြည်းဖြည်း ပပျောက်သွားလေသကဲ့သို့ မျှော်လင့်ချက် လည်း ပပျောက်လုမတတ် ဖြစ်သွားလေ၏။

စနေနေ့ ညတစ်ညတွင် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် ပြည်နှင့် တကောင်း ကျောင်းဆောင် သဟာယအဖွဲ့မှ စီစဉ်ခင်းကျင်းပြသသော အထွေထွေပွဲသည်ကား အလွန်စည်ကားလေ၏။ အရှေ့ဆီက ယုဝတီ တစ်သိုက်၊ အနောက်ဆီက ယုဝတီတစ်သိုက်တို့မှာ ရယ်ကာ၊ ပြုံးကာနှင့် သဘင်၏ အရသာကို ခံစားလျက်ရှိကြ၏။ ဒုတိယ ကုလားထိုင်တန်း တွင် ထိုင်နေသော ကျောင်းတော်သူများအကြားမှ ခင်ထွေးသည်လည်း ပွဲကြည့်နေလေ၏။ ပဏာမပွဲဦးထွက်နှင့်တကွ နှစ်စခန်းမျှ သိမ်းပြီး နောက် ကြီးကြပ်သင်ကြားပြသ၍ ကိုယ်တိုင်လည်း အသုံးခံသော ဝိဇ္ဇာ အကြီးတန်းသား ကိုကိုကြီးသည် ပြည်ဖုံးကား ရင်ကွဲကိုလှုပ်၍ “မန္တလေး မြို့ ဥပစာကျောင်းတော်သား ကိုမောင်ထွေးက ‘ဖော်ကွာဝေး’ သီချင်းကို ကိုယ်တိုင်ဆို၍ တယောနှင့် အသုံးတော်ခံပါလိမ့်မည်။ ကိုမောင်ထွေးမှာ တယောထိုး ကျွမ်းကျင်လှပါ၍ မန္တလေးမှ အထူးဖိတ်ကြားခဲ့ရပါသည်” ဟု ပြောလိုက်သောအခါ ကျောင်းတော်သားများက လက်ခုပ်တဖြောင်း ဖြောင်းတီး၊ လက်ခေါက်သံတညံ့မှုတ်၍ သြဘာပေးကြလေ၏။ ပြည်ဖုံးကားကြီးသည် ထက်ခြမ်းကွဲ၍ မျက်နှာကြက်ဆီသို့ တက်သွား လေ၏။ ခုံညားသော မောင်ထွေးကို မြင်ရသော ပရိသတ်တို့တွင် ချစ်ခင် စိတ်များ အလိုလိုယိုဖိတ်လာလေတော့၏။ ခုံညားသော ငွေလက်ပတ် နာရီကြီးသည် သန်မာထွားကျိုင်းသော မောင်ထွေး၏ လက်နှင့် အလွန်ပန်

ရပေ၏။ မန္တလေး ပိုးအင်္ကျီနှင့် ထားဝယ် ကျူထရံလုံချည်တို့သည် မောင်ထွေး၏ ယောက်ျားပီသသော အသရေကို အားပေးလျက် ရှိလေ၏။ ခင်ထွေးသည် မောင်ထွေးကို မြင်ရသောအခါ အံ့သြမိ၏။ သူမှ ဟုတ်ပါလေစဟု ယုံမှားမိ၏။ မျက်နှာသုတ်ပဝါကို ဖိုသီဖတ်သီ ပေါင်း၍ ချည်လုံချည် တိုတောင်းနှင့် ကိုထွေးဟာ ဒီကိုထွေးနှင့် ကွာလှ၏ တကားဟု တွေးတော၍ ဝမ်းနည်းရမလို၊ ဝမ်းသာရမလိုနှင့် ခင်ထွေး၏ မျက်နှာမှာ ညှိုးချည်တစ်ခါ၊ လင်းချည် တစ်ချက်ဖြင့် ဖြစ်နေလေ၏။ စူးစူးစိုက်၍ ကြည့်လေ၏။ ဓာတ်မီးရောင် လင်းလှသောကြောင့် အောက်သို့ ငုံ့လိုက်သော မောင်ထွေး၏ မျက်နှာမှာ ခင်ထွေး၏ မျက်နှာနှင့် ဆုံမိလေ၏။ မောင်ထွေးသည် တစ်ဖက်သို့ ချာခနဲလှည့်သွား၍ တယောကို စမ်းစပြုလေ၏။ တေးခံပြီး၍ သီချင်းကို စတင်သီဆိုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နားဆင်ပွဲရှုသူ ပရိသတ်တို့သည် တုတ်တုတ်မျှမလှုပ်၊ ငြိမ်သက်သွားလေ၏။ မောင်ထွေး၏ ညာဘက်ခြေဖဝါးမှ ချက်မှန်မှန် စည်းလိုက်နေသော အသံကိုပင် ကြားရလေ၏။ ခင်ထွေး တစ်ဦးတည်းသာလျှင် မရပ်မတည်နိုင်၊ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်နေလေ၏။ ဝမ်းတွင်း၌ လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ဖြစ်လာ၏။ လည်လာသော မျက်ရည်ကို လူမြင်မည်စိုးသဖြင့် ငုံ့နေရာမှ ကြည့်လည်း ကြည့်လို၍ ခေါင်းကို ထောင်လိုက်ရာ နှုတ်ခမ်းကလေး တတုန်တုန်နှင့် လေလဟာကို အမှတ်မဲ့ ကြောင်ကြောင်ကြီး ကြည့်နေသော မောင်ထွေး၏ မျက်နှာငယ်ကလေးကို တွေ့ရလေ၏။ မောင်ထွေး၏စိတ်သည် သီချင်းသံတွင် အတူပါ၍ လေထဲတွင် လွင့်ပါလျက် နေလေရောသလားဟု တွေးထင်လောက်အောင်ပင် ဖြစ်လေ၏။ သီချင်းဆုံး၍ ပြည်ဖုံးကား ချလိုက်သောအခါ “အင်းကိုး အင်းကိုး” ဟူသော အော်ဟစ်တောင်းပန်သံတို့မှာ အခန်းကြီး ပွင့်သွားမတတ် ဆူညံမြည်ဟည်းသွားလေ၏။ မောင်ထွေးသည် ထွက်လာပြန်

လေ၏။

“ပူပုံတော်ကွက်ကျပ်၊ ရက်သတ်ခုအေးချင်၊ သက်ပြတ်လှ
ဆွေးသည့် အင်ကို၊ တွေးမိလျှင်မချို၊ သိဖူးတဲ့အဖော်လာလျှင်၊
ခေါ်မှာတောင်စိုးလို့ ငိုမိ။ ။ နောက်ဆုံးမည့် စခန်းစဉ်ကို၊
လမ်းပြင်ပြင် မသိ၊ ပန်းသဇင် နေထိသို့၊ ကြွရိတဲ့ခေတ်ဝယ်၊
မော်သံဆိုကြားလျှင် ထိတ်ပါဌဲ၊ ကြွားချင်စိတ် ကင်းလှပါတော့
တယ်။ ။ လူဖြစ်ရာဘဝနယ်မှာ၊ ခဏကွယ် မကြည်ရတာမို့၊
သည်ဘဝ သိမ်းခဲ့လျှင်၊ ငြိမ်းမယ်လို့ ထင်။ ။ သွားပါတော့
အသက်ကိုနှင်လျှင်၊ မထွက်ချင် ခင်လွန်းလို့လေး။”

ဟူသော တေးထပ်ကို သာယာကြည်နူးဖွယ် ဆို၍ တယောဖြင့်
လိုက်တီးလေ၏။ တိုင်တစ်တိုင်နားတွင် ထိုင်နေသော ကျောင်းသား
တစ်ယောက်က မိမိသူငယ်ချင်းအား “ကိုထွေးက မင့်ကို စောင်းဆိုနေပါ
ကလားကွ” ဟု နောက်တောက်တောက် ပြောလေ၏။ ခင်ထွေး၏
ရင်တွင်း စားဖိုခွင်တွင် မေ့ပျောက်ခြင်း ပြာဖုံးလျက်ရှိသော အချစ်မီးကျီးစု
ကို မောင်ထွေး၏ သီချင်းသံလေညင်းက ဝှေ့ခတ်တိုက်ခိုက်လေသော
ကြောင့် တရဲရဲ တောက်လာပြန်လေ၏။ “ကိုထွေးဟာ အကဲနံ့သလောက်
မထုံပါကလား၊ လူပုံထိုင်းသလောက်လည်း မရိုင်းပါကလား။ ဖေဖေ
တော့ ဒီတစ်ခါ လူကဲခတ်လွဲပြီ။ ဆိုလိုက်တဲ့ တေးသွားကို ထောက်တော့
ကိုထွေးဟာ ငါတို့ကို စိတ်ဆိုးဟန်မရ။ ဪ ကိုထွေး ကိုထွေး” ဟု
စိတ်တွင် တွေးတောရွတ်ဆိုနေစဉ် အနီးရှိ သူငယ်ချင်း တစ်ယောက်က
လက်တို့လိုက်၍ “ကိုထွေး” ဟု ရောယောင်ဆိုမိလေ၏။ ထိုနေ့မှစ၍
သူငယ်ချင်းများသည် ခင်ထွေးအား ‘ထွေးနှစ်ဖော်’ ဟု အမည်ပေး၍
ကျီစားကြလေ၏။ ခင်ထွေး၏ စာအုပ်များတွင် ‘ထွေးနှစ်ဖော်’ ဟူသော
စာလုံးကို တိတ်တိတ်ခိုး ရေးထားကြလေ၏။ ထိုအမည်ကို ကြားရ

မြင်ရတိုင်း အချစ်မီး၊ အလွမ်းမီးများ တောက်လောင်၍ စာမကြည့်နိုင်
သောကြောင့် ဥပစာအကြီးတန်းတွင် ကျရှုံးပြန်လေ၏။ သို့ဖြစ်၍ နွေသစ်
ဆန်းလိုက်၊ မိုးဦးကျလိုက်၊ ဆောင်းဦးပေါက်လိုက်နှင့် တစ်နှစ်ကုန်သွား
လေ၏။

နယုန်လ မိုးသားတို့သည် ရှစ်ခွင်တွင် မှိုင်းအုံ့လျက်ရှိလေ၏။
တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီးလည်း အိပ်ရာမှ နိုးလာသောအလား ကျောင်း
သား၊ ကျောင်းသူများ စည်ကား၍ လာပြန်လေ၏။ ခင်ထွေးသည်
အဖော်များနှင့်အတူ အတန်းသစ်တက်ရန် စင်္ကြံလမ်းတွင် လျှောက်သွား
ရာ ပိဋကတ်တိုက်နား၌ မယောင်မလည် ဟိုဒီကြည့်နေသောမောင်ထွေး
အား တွေ့လေ၏။ အဖော်များက ‘ထွေးနှစ်ဖော်... ထွေးနှစ်ဖော်’ ဟု
ခေါ်၍ သရော်ကြပြန်သောကြောင့် နှုတ်ဆက်မည်ပြင်နေသော နှုတ်ခမ်း
ကလေးကို ပြန်၍ စေ့လိုက်ရလေ၏။ နှုတ်ဆက်ရန် အားယူနေသော
မောင်ထွေးသည် ဤအခြင်းအရာကို တွေ့၍ မျက်နှာညှိုးသွားပြီးလျှင်
ရှက်ကိုးရှက်ကန်းနှင့် ပိဋကတ်တိုက်ထဲသို့ ဝင်သွားလေ၏။ ခင်ထွေးတို့
လူစု လွန်သွားသောအခါမှ ထွက်လာ၍ တစေ့တစောင်း ကြည့်လိုက်ရာ
ထောင့်တစ်ခုတွင် ဥပဒေကျောင်းသားသစ် ကိုလှဆိုသူ လူရည်ချောချော
တစ်ယောက်နှင့် ရပ်၍ စကားပြောနေသော ခင်ထွေးကို မြင်ရလေ၏။
စိတ်ပျက်မိ၏။ အားငယ်မိ၏။ ဝမ်းနည်းမိ၏။ မြို့သူကို အကြိုက်
မှား၍ ပူပင်သောက များရပြီတကားဟု တွေးမိ၏။ ထိုအချိန်မှစ၍
ခင်ထွေးအား တစ်တန်းတည်းနေခြင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း မတွေ့ဆုံရ
အောင် ရှောင်ခဲ့လေ၏။ သို့နှင့် တစ်နှစ်ကုန်ပြန်လေ၏။ အပူမီးမူကား
မပျောက်ရုံမက တိုး၍ တောက်လောင်လေ၏။

ခင်ထွေးသည် မောင်ထွေး၏ အမူအရာကို ရိပ်မိ၍ “ဘယ်သူ
က ဘာပြောပြော ဒီတစ်ခါ ကိုထွေးနှင့်တွေ့လျှင် နှုတ်ဆက်ပါတော့

မည်” ဟု စိတ်သန္နိဋ္ဌာန် ချသည့်နေ့မှစလျက် ဝိဇ္ဇာအကြီးတန်းသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် တစ်ခါမျှ မတွေ့ရတော့ချေ။

တန်ဆောင်မုန်းလ၏ တစ်ခုသော နံနက်သည်ကား သာယာ လှပေ၏။ ကျောင်းသို့လာရာ ကုက္ကိုင်းလမ်းတွင် ရာသီမဟုတ် ဖူးပွင့် နေသော ကွမ်းသီးပန်း၏ ရနံ့ကို ခံယူခဲ့ရသော ခင်ထွေးမှာ ခါတိုင်းနှင့် မတူ အမူကွဲပြား၍ အလိုအလျောက် ကြည်လင်ရွှင်ပျလျက် ရှိလေ၏။

ပင်လယ်ကမ်းက လှိုင်းရိုက်သံကို ကြားယောင်လျက်ရှိ၏။ နေ့လယ်ခင်းတွင် အတန်းမရှိတော့၍ စာအုပ်ငှားရန် ပိဋကတ်တိုက်သို့ သွားလေ၏။ ဗီရိန်စံခုအကြား ထွက်ပေါက်တစ်ခုသာရှိသော ချောင် တစ်ခုတွင် စာအုပ်အမည်များကို ဖတ်နေသော မောင်ထွေးအား ရုတ်တ ရက် တွေ့လေ၏။ ကံကောင်းလေခြင်းဟု အံ့ဩမိ၏။ အကြံအောင် တော့မည်ဟု ဝမ်းသာမိ၏။ မောင်ထွေးသည် ကြောင်တက်တက်ကြီး ဖြစ်၍ နေလေ၏။ ညကမက်သော အိပ်မက်ကို ယခုထက်တိုင် မက်နေ လေရော့သလားဟု တွေးတောမိလေ၏။ အခွင့်ကောင်းကိုရသော ခင်ထွေးသည် အပိုအဖျင်း မနှောဘဲ လိုရင်းသဘောကို တိုတိုနှင့် ပြော လိုက်သည်မှာ-

“ကိုထွေး... ဘာဖြစ်လို့ ရှောင်ရှောင်နေသလဲ”

“ကိုထွေးနဲ့ စကားပြောရင် မထွေးမှာ ဂုဏ်ပျက်သွားမည်ကို စိုးရိမ်လို့ပါ။ မထွေး ချမ်းသာမှာကို ကိုထွေး မပိတ်ပင်ချင်လို့ပါ” ဟု အထက်မျက်နှာကြက်ကို ကြည့်၍ ပြောလေ၏။

“ဘာဖြစ်လို့ မထွေးမှာ ဂုဏ်ပျက်ရမှာလဲ။ ကိုထွေးနဲ့ သိတယ် ဆိုရင် မထွေးမှာ ဂုဏ်တက်စရာတောင် ရှိပါသေးတယ်”

“ဪ... ကိုထွေးက ဒီကျောင်းမှာ လူသစ်ပါ။ မထွေးနဲ့ စကား ပြောတာကို မလိုတဲ့ မြို့သားတွေက နှိပ်စက်မှဖြင့် ယောင်ပေပေ တော

သားမှာ ဒုက္ခများသထက် များမည်ကိုလည်း ကြောက်ရပါသေးတယ်။ အသိမလုပ်ချင် လုပ်ချင်နဲ့ အသိလုပ်နေရတဲ့ မထွေးကိုလည်း စိတ်မကောင်း မဖြစ်စေချင်ပါဘူး။ ခုတောင်မှ မရှောင်သာလို့ စကားပြောနေရတာ ထင်ပါရဲ့။ ဖယ် မထွေး... ကျုပ် သွားပါရစေတော့။ ကိုလှတို့ အသံကြားတယ်” ဟု ပြော၍ ထွက်ပေါက်ကို ရှာလေ၏။ မထွေးက လမ်းမပေးဘဲ ငိုမဲ့မဲ့မျက်နှာနှင့် ပြောပြန်သည်မှာ-

“ကိုထွေး ဒါတွေကို ပြောမယ်ဆိုတာ သိပါတယ်။ ဒါတွေကို ရှင်းလင်းပြချင်လွန်းလို့ ကိုထွေးကို မရမက လိုက်ရှာနေတာပဲ။ ဒီနေ့မှ ဘုရားသိကြားမလို့ တွေ့ရတော့တယ်။ ကိုထွေး အထင်မှားကုန်ပြီ။ အလိုက်သင့် ပေါင်းသင်းနေပေမဲ့ ခင်ထွေးဟာ ဘယ်သူနဲ့မှ ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး။ ကိုထွေးကိုသာ သတိရပြီး တမ်းတနေပါတယ်။ ကိုထွေး အကြောင်းတွေ ဖေဖေတို့ကို ပြောပြလို့ အားလုံးကပဲ သဘောမျှကြပါပြီ။ ကိုထွေးကို အိမ်ခေါ်လာဖို့တောင် ခဏခဏမှာနေပါသေးတယ်။ အခုလည်း မထွေး အိမ်ပြန်တော့မလို့ပဲ။ ကိုထွေး လိုက်ခဲ့ရမယ်” ဟု ခေါ်လေ၏။ လက်နှင့် အတင်းအဓမ္မဆွဲငင်၍ မခေါ်သော်လည်း မျက်ရည်ဝဲသော မျက်လုံးအစုံက ဆွဲငင်လေသောကြောင့် မောင်ထွေးသည် ခင်ထွေးနှင့်အတူ ကားပေါ်သို့တက်၍ လိုက်ပါသွားလေ၏။

ယခုမူကား ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရပြီးဖြစ်သော ဝိဇ္ဇာဓရ ထွေးနှစ်ဖော်တို့ သည် ရန်ကုန်မြို့တွင် စပါးပွဲစားအလုပ်ဖြင့် ပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်ကြလေသတည်း။

ပွဲစားကြီးနှင့် ပွဲကတော်ကြီးတို့မှာကား ဦးရွှေချို၊ ဒေါ်လှဦးတို့ နှင့်အတူ ပင်လယ်တွင် အေးချမ်းစွာ နေကြလေသတည်း။

*

သာဓွေပြန်

မြဖူးရွှေပွင့်၊ မြရွက်ရွှေခက်တို့ဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြည် သာယာသော ပိတောက်ပင်ကြီး၏ အေးချမ်းသော အရိပ်အောက် မြက်ခင်းထက်တွင် ‘ထွေးနှစ်ဖော်’ တို့သည် ပင်လယ်လေကို အားပါးတရ ရှုရှိုက်လျက် ထိုင်နေကြလေ၏။

“ကိုထွေး... ပိတောက်ပန်းကလေးတွေ ခူးပေးစမ်းပါ”

“မလိုချင်ပါနဲ့ကွယ်။ မထွေးက ခူးခိုင်းတော့ ကျုပ်တို့သူငယ်ချင်း တစ်ယောက် ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းထဲမှာရေးတဲ့ ကဗျာကို သွားသတိရတယ်”

“ဪ... အဟုတ်သားပဲ၊ ကျွန်မလည်း ဖတ်လိုက်ရပါတယ်။ ကျောင်းချစ် ဆိုတဲ့လူ ရေးတာမဟုတ်လား။ တယ်ကောင်းတဲ့ နောက်တိုး ကဗျာကလေးပဲ။ ကိုထွေး ရရင် ဆိုပြစမ်းပါ”

မောင်ထွေးသည် အသံနေအသံထားနှင့် အောက်ပါအတိုင်း ဆို၍ပြလေ၏။

ပိတောက်ပန်းဘွဲ့လေးချိုး

မခူးချင်စမ်းပါနဲ့ကွယ်။ ဪ... မခူးချင်စမ်းပါနဲ့၊ နှစ်ဆန်းခါတော်မီမို့၊ ဇေမ္ဘာရည် ပြေပြေလိမ်းကာပျံ၊ ခပ်သိမ်းနယ်စုံစုံသို့၊ ပွင့်ငုံကို လင့်ကုန်ကြတော့လို့၊ ခေါင်းကြွကာ ဆာဝေဝေနဲ့၊ သူလည်းလေ လောကီသားလိုပျံ၊ ကြွားချင်လှပေလိမ့်မယ်။ ။ တသိန်တင့်ပါဘိ၊ တိမ်မြင့် ရီပြာပြာက၊ ကြည်သာသာ ပင့်လေအဖြူးတွင်ဖြင့်၊ တီတာတာ ပွင့်ရွှေဖူးငယ်တို့၊ လည်ယှက်ကာ ဘယ်ညာလူးလေတော့၊ သူတို့လို ဘယ်သူ မြူးနိုင်ပျံ၊ ထူးပါဘိတယ်။ ။ တဝါဝါ ဆင်သင်္ကန်းရယ်က၊

ကမ္ဘာမှာ ဘဝင်ချမ်းစေတဲ့၊ သာသနာ ရွှင်ရွှင်လန်းအောင်လို့၊
 တမင်မှန်းကာပျံ သတိဆွယ်၊ ရည်ရွယ်တော့သလား။ ။ ခူး
 ပါနဲ့ကွယ်၊ ပွင့်ဖူးမှာ အဝါခြယ်၍၊ မာလာအလယ်မှာ နွဲ့ချင်
 တဲ့ နှလုံးရယ်ကြောင့်၊ နှစ်ဆုံးကုန် အတာဝင်သို့၊ မာန်အင်ကို
 ဉာဏ်ဆင်မွေးကာပျံ၊ အရေး အခါသာမှ၊ ခမျာမှာ တစ်ဂုဏ်
 ဆန်းရတယ်၊ ပန်းပိတောက်များ။

ကျောင်းချစ်

“စကားကောင်းနေလိုက်ကြတာ နေတောင် အတော်စောင်း
 သွားပါပကော။ နက်ဖြန် မောင်ချစ်တို့၊ မောင်မြတို့၊ မကြည်အုံးတို့
 ရောက်ကြလိမ့်မယ်။ အနောက်အိမ်ကြီးကို ရှင်းလင်းထားရမှာပဲ။ ဟို
 အရင် မခင်ထွေးဆိုတဲ့ မြို့သူကြီးတို့ လာတုန်းကတော့ ကျုပ်ကိုယ်တိုင်
 ပဲ ရှင်းပေးရတယ်”

“ဪ... ဟုတ်လား၊ ဒေါ်ဗွေးတုတ်ပြောပြလို့ ကြားဖူးပါ
 တယ်။ အဲဒီတုန်းက တောသားကလေး တစ်ယောက်ဟာ မခင်ထွေးကို
 နောက်ပိုးကြိုက်လို့ ရူးသွားတယ်ဆိုပါကလား”

“ဟုတ်တယ် ထင်ပါရဲ့”

ဟု မောင်ထွေးက အီလည်လည် စပ်ဖြဲဖြဲ မျက်နှာကြီးနှင့် ပြော
 နေသည်ကို ပိတောက်ပင်ခွကြားက ပုတ်သင်ညိုကလေးသည် ဦးခေါင်း
 ကို ညိတ်ကာ ညိတ်ကာနှင့် နားစိုက်ထောင်နေလေသတည်း။

ကဝိမျက်မှန်မဂ္ဂဇင်း၊ သြဂုတ်၊ ၁၉၃၁

ရှေးခေတ်ဟောင်း

စိပ်ပုတီးနှင့် ပျော်နေသော မိအို၊ ဖအိုကြီးတို့အား အဖော်အလှော်မရှိ၊
တစ်ကိုယ်ထီးတည်း ခြေဆုပ်လက်နယ်၊ ဆေးပေးမီးယူ၊ ရေပူရေချမ်း
ကမ်းလှမ်းနေရသော မြဝတီရည်မှာ တစ်ခါတစ်ခါ အလွန်ပင် ပျင်းမိ၏။

နံနက်ခင်းတစ်ခုတွင် ဆွမ်းကွမ်းကိစ္စ ဆောင်ရွက်ပြီးပြီဖြစ်၍
ခပ်ပျင်းပျင်းရှိသည်နှင့် အိမ်အနောက်ဘက် စပါးကျိုကို ဆွယ်လျက်
ဆောက်လုပ်ထားသော အခန်းငယ်တစ်ခုအတွင်းသို့ ဝင်သွားပါသည်။
တံခါးကျင်ကိုဖြုတ်၍ တံခါးတစ်ခုကို ဖွင့်လိုက်မှ အလင်းရောင် အနည်း
ငယ် ရပါသည်။

တံခါးရွက်အနီးတွင် နှီးအုပ်ဆောင်းနှင့် ဖုံးထားသော ပုဆိုး
တစ်ပတ်လောက်ရှိ ဒေါင်းလန်းကြီးတစ်ခုကို တွေ့ရပါသည်။ မြဝတီ
ရည်မှာ ကတ်သီးကတ်သတ် သိမြင်လိုသော သတ္တိရှိသည့်အတိုင်း အုပ်
ဆောင်းကို ဖွင့်မိ၏။ သစ်လွင်စဉ်ကာလက အလွန်လှခဲ့ဟန်ရှိသော
ကြွေလက်ဖက်ရည်ကရားဖြူ လည်ပင်းရှည်ကြီးတစ်အိုး၊ ဆန်ချည်တန်း
အက်၍ အက်၍နေသော ကျေးဥရောင် ကြွေပန်းကန်လုံး ငါးလုံး၊ ကန်
စွန်းပွင့်၊ ကန်စွန်းနွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော ကြွေလှေကြီး တစ်၊ ကြွေ

ဇွန်ပဲ့ တစ်တို့ကို တွေ့ရပါ၏။ မြဝတီရည် ဘိုးအေ၊ ဘွားအေတို့၏ ပစ္စည်းများဖြစ်၍ ကျေးလက်ရွာငယ်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါက အလွန် မျက်နှာကြီးသော အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများ ဖြစ်ပေရာ၏။ ယခုအခါ တွင်ကား ငါးပိနှင့်ဝေး၊ ဆားနှင့်ဝေး၍ ရွှေရေးလည်းပျက်၊ ကြွေဆေး အက်လေပြီ။

ထောင့်တစ်ထောင့်တွင်ကား ဖုန်မှုန်ပိုးအိမ်တို့နှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့ နေသော ရုပ်စုံကျွန်းသေတ္တာကြီး တစ်လုံးကို တွေ့ရ၏။ ဖွင့်ကြည့်လို၍ အထက်တွင်ရှိသော ကျောက်ကာအုပ်ကြီးကို ယူလိုက်ရာ အသိုက်တွင်း မှ ကြွက်ဝမ်းဖြူတစ်ကောင်သည် မြဝတီရည်လက်ကို တိုးဝှေ့ထွက်ပြေး သောကြောင့် လန့်ဖျပ်ယောင်ယမ်း အုပ်မကြီးကို ပစ်ချလိုက်မိ၏။ မိခင် သာ ထိုအခါက မြင်ရပါမူ အဘွား၏ပစ္စည်းကို မရိသေရကောင်းလား ဟု မြဝတီရည်အား အပြစ်တင်မည်မှာ မုချပင်။ ထိုနောက်မှ တစ်ကိုယ် တည်း ပြုံးမိ၏။ “ကျုပ်ခိုးစင် ငါးကင်ချောင်းတဲ့ ကြွက်ကယ်။ ။ ဝိမလုပ် ပါနဲ့၊ ကြောင်ခုတ်လို့ သေလိမ့်မယ်” ဟု တိုးတိုးဆိုမိ၏။ မနိုင့်တနိုင်နှင့် သေတ္တာကြီးကိုဖွင့်ကြည့်ရာ ဘေးတစ်ဖက်တွင် အလျားလိုက် စောင်း၍ ထားသော ငှက်ကြီးတောင်ဓားတစ်စင်းကို တွေ့ရ၏။ ဓားအိမ်တွင် ကွပ်ထားသော ငွေပတ်တစ်ခုတွင် ‘သွိုင်’ ဟူသော အမည်ကို တွေ့ရ၍ ဖခင် မကြာခဏပြောဖူးသော ဖခင်၏ ဘိုးအေ တဝင့်ဝင့်နှင့် လက်မှမချ သော ဓားဟုသိရ၏။ ယခုအခါတွင်ကား သံချေးကတက်၊ ဓားခွေးပျက် ၍ ယှဉ်ဖက်နှင့်ဝေး၊ သခင်လည်းဆွေးလေပြီ။

အလွန်ဆွေးမြည့်နေသော ပိုးပဝါတို့ဖြင့် ထုပ်စည်းထားသော အထုပ်လျားလျားတို့ကို တွေ့ရ၍ တစ်ခုကိုဖြေကြည့်ရာ ပေစာများကို တွေ့ရပါသည်။ ရွှေရောင် အစအနများကိုလည်း ဟသံပဒါးရောင်နှင့် ရော၍ မြင်ရပါ၏။ ရှေးအခါက ရွှေတဝင်းဝင်းနှင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

စာထုပ်ကို ပတ်ထားသော ကြိုးပြားတွင် ချည်နက်ဖြင့် အကွက်ဖော် ထားသော စာတန်းတစ်ခုကို တွေ့ရ၏။ “၁၂ ရွာအုပ် ဘိုးထော်ပံ၏ စာ” ဟု ဖတ်ရ၍ အဘိုး၏စာမှန်းသိရ၏။ စာမှာ အခြားမဟုတ်။ ပါရမီတော်ခန်းပျို့ ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါတွင်ကား ကမ္မလွေကျိုး၊ သရေညှိုး၍ နှောင်ကြိုးလည်းမဲ့၊ ပိုးလည်းခဲလေပြီ။

သေတ္တာဘေးတွင် မြှောင်၍ထားသော အံငယ်တစ်ခုကိုလည်း ဖွင့်ကြည့်မိ၏။ ပယင်းနားတောင်း နှစ်စုံ၊ မင်ကြောင်ထိုးသော စုတ် တစ်ချောင်း၊ ကံ့ကူဆံ အတိုအစ လေး ငါးခု၊ အလွန်ဟောင်းသော ပေရွက်ဇာတာသုံးစောင်တို့ကို တွေ့ရ၏။ ယခုအခါတွင်ကား သခင်မ ဆုံး၊ မင်မသုံးဘဲ သင်ပုန်းမကြို၊ ပုဏ္ဏား သုန်လေပြီ။

ထိုကျွန်းသေတ္တာကြီးကို မှီ၍ ညှိုးငယ်တိတ်ဆိတ်စွာရှိသော စောင်းကောက်အိုကြီး တစ်ခုကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ရှေးအခါက လရောင် အောက်တွင် သခင်နှင့်အတူ ချစ်သူကို ရည်မှန်း၍ လွမ်းချင်း၊ တမ်းချင်း တို့ဖြင့် ပျော်ခဲ့သော ရက်တို့ကို တွေးတော၍ ဆွေးမောဖိုလှိုက်နေဟန် ရှိ၏။ ယခုအခါတွင်ကား ပတ်ပျိုးနှင့်လွဲ၊ ကြိုးနှင့်ကွဲ၍ မှောင်ထဲတွင် သာ စံရရှာလေပြီ။

အရှေ့ ထရံဘက်သို့ ကြည့်လိုက်ပြန်ရာတွင် ရက်ကန်းစင် ဟောင်းတစ်ခုကို မြင်ရ၏။ ကိန္နရာရုပ် စက်သီးမောင်နှံတို့ မသီရ၊ မကရ သည်မှာ မည်မျှကြာလေပြီ မသိ။ ပင့်ကူမျှင်တို့နှင့် အထွေးသား။ တန်းတစ်ခုမှာ တွဲလျားကျလျက်ရှိ၏။ ထိုကိန္နရာ မောင်နှံတို့ကို ဗာရာဏ ပြည်သနင်းက ပင့်ကူမင်း အဆွေတော်ကို ဖမ်းတော်မူခိုင်းရောသလား ဟု အတွေးများပင် ချွတ်မိပါ၏။ လှေငယ်သဏ္ဍာန် လွန်းနှစ်ခု၊ ကြေး ရင်သွားအို တစ်ခု၊ ကျိုးပဲ့နေသော ရစ်တစ်ခုတို့မှာ ရက်ကန်းစင်ပေါင် အတွင်းတွင် စုပုံရှုပ်ထွေးလျက်ရှိ၏။ လက်ပုတ်ချားကြီးမှာလည်း ထူမ

မည့်သူ မရှိ။ ကြမ်းထက်တွင် လဲပြုလျက်ရှိ၏။ ယခုအခါတွင်ကား ရှယ်မည့်သူဝေး၊ ရက်သူဝေး၍ တေးသံလည်း ငြိမ်၊ ခေတ်လည်း တိမ်လေပြီ။

ထိုအခါ၌ မြဝတီရည်ကို ရက်ကန်းခုံတိုင်ကို မှီ၍ ထွေရာလေးပါး စဉ်းစားတွေးတောမိ၏။ အဘိုး ဘိုးထော်ပံသည် အိမ်ဦးခန်း ကျွန်းတိုင်ကြီးကို မှီ၍ ကွမ်းဝါးရင်း ပေစာထုပ်ကို ဖွင့်နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ မိခင်ဒေါ်သာလိမှာ ရက်ကန်းစင်တွင် ထိုင်၍ “ကျောင်းကြီးပေါ်မှာ မပျော်ရင်ထွက်ခဲ့ မောင်ရယ်။ ။ ရွှေရစ်တံ ထိုးပါလို့ တိမ်ခိုးဆင်ရက်လှည့်မယ်” ဟု အဘိုးမကြားအောင် တအေးအေးဆို၍ လက်ခတ်သံ တချင်ချင်၊ ချစ်ခင်သူပေါ်လာနိုးနှင့် မျှော်ကိုးရင်း ရက်ကန်းရက်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဦးကြီး ဦးရွှေကြုတ်မှာ အိမ်ရှေ့ ခရေပင် အောက်ကွပ်ပျစ်ထက်တွင် စောင်းကြိုးညှိရင်း သီချင်းစ ပျိုးနေရာမှ ကြက်ပိုက်၍ လာသော သူငယ်ချင်းနောက်သို့ စောင်းကြိုးကိုပစ်ခဲ့၍ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်သွားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘွားအေ ဘွားသာအေးမှာ

သင်ပုတ်ပလ္လင်တွင် ဆွမ်းတော်စွန့်ရင်း အမျှဝေနေသည်ကိုလည်းကောင်း
အကြောင်းအားလျော်စွာ သာယာနှစ်လိုဖွယ် သော အချက်တို့ကို တွေးမိ
တောမိ၊ ထင်မြင်ကြားယောင်မိပါ၏။ လွမ်းမိ၊ တမ်းမိ၊ နွမ်းလျမိပါ
တော့၏။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများအသင်း မဂ္ဂဇင်း၊
ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၃၂

မောင်နှမ

‘အောက်အိအီးအွတ်’ ဟူသော လင်းကြက်တွန်သံနှင့်အတူ မောင်လှထူးနှင့် မမြဦးတို့ မောင်နှင့်နှမသည် အိပ်ရာမှထကြ၍ ကဲလားကို အသာလှုပ်ပြီးလျှင် အိမ်ရှေ့ရှိ မုန့်ဖိုကလေးအတွင်း၌ မီးမွှေးသူက မွှေး၊ မုန့်ဖျော်သူက ဖျော်ကြလေ၏။ မုန့်လုပ်ဖို့ရန် အသင့်စီစဉ်ပြီးစီးသောအခါတွင် မောင်လှထူးသည် လယ်ထွန်အင်္ကျီနှင့် ခမောက်ကို ယူ၍ နှမငယ်အား မှာထားဖွယ်တို့ကို မှာထားနှုတ်ဆက်ပြီးလျှင် လယ်ကွင်းဘက်သို့ ထွက်သွားခြင်းကား မိုးရာသီတွင် နေ့စဉ်အလုပ်ဖြစ်ပေ၏။

မောင်လှထူး၏ မိဘနှစ်ပါးမှာ တုပ်ကွေးကြီး ထသောနှစ်က ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ နှမကလေး အိမ်ထောင်ရက်သားကျ၍ စိတ်ချရသော အခါမှ မိမိလည်း အိုးအိမ်တည်ထောင်ပါတော့မည်ဟု မောင်လှထူးသည် လူပျိုကြီးဘဝနှင့်ပင် နေခဲ့၏။ ကမ္ဘာစောင့် လူပျိုသိုးကြီးဟု အရပ်က သရော်သော်လည်း ဂရုမစိုက်။ လောကတွင် မိမိပြုစုလုပ်ကျွေးစရာ ဤနှမကလေးတစ်ယောက်သာ ရှိသကဲ့သို့ လုပ်ကိုင်၍ ရသမျှငွေကို နှမကလေးအားသာ အပ်၏။ မမြဦး စိတ်ပျော်ဖို့ကိုသာလျှင် နှလုံးသွင်း၏။ မိမိအတွက်ကား တော်သင့်ရုံနှင့်ပင် မျှတတင်းတိမ်လေ၏။

မမြဦးမှာလည်း မောင်ကြီး ကိုလှထူးကို အဖသဖွယ် ချစ်ကြောက် ရိုသေ၏။ မိမိဘက်က တာဝန်မလစ်ဟင်းရလေအောင် အိမ်တွင်းမှု တို့ကို တစ်ခုမလပ် ပိပိပြားပြား လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ထိန်းသိမ်း၏။ အချိန်အားများတွင် ရွာရှိကလေးများ နှစ်သက်တတ်သော ရာသီအလိုက် မုန့်များကို လုပ်၍ရောင်း၏။ လုပ်ကိုင်ရာမှ အမြတ်အစွန်းကလေးများကို မောင်ကြီး အိမ်ထောင်ပြုသောအခါ လက်ဖွဲ့ဖို့ရန်ဟု ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ထုပ်၍ထား၏။ တစ်နှစ်သော် အိမ်ထောင်ပြုနိုးနှင့် စောင့်မျှော်၍နေပါ သော်လည်း မောင်လှထူးမှာ လူပျိုကြီးဘဝတွင်ပင် ရှိသေး၏။ အရှေ့ဖျား က အပျိုကြီးမဒွေးလှ ယောက်ျားရ၍ ကလေးအမေ အခေါ်ခံရသော အနေသို့ရောက်သောကာလတိုင်အောင်လည်း မောင်လှထူးမှာ တစ်ကိုယ် ရေ တစ်ကာယပင် ရှိသေး၏။ ထိုမျှလောက် တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက ချစ်ခင် ကြင်နာသော နှမမျိုးကို အရပ်လေးမျက်နှာတွင် မတွေ့ဖူးသေးပါဘူးဟု မန္တလေးမြို့သို့ ဘုရားဖူးတစ်ခေါက်ရောက်ဖူးသော ဥပသကာကြီး ဦးနီတိုး ကပင် မကြာခဏ ပြောဆိုချီးမွမ်း၏။

တစ်မိုး၊ တစ်ဆောင်း လုပ်၍ လယ်ကွင်းကိစ္စများ ပြီးစီးသော အခါ မောင်လှထူးသည် မြို့သို့ဆန်ရောင်းထွက်သော သမ္ဗန်တွင် နဝလီ အငှားလိုက်လေ့ရှိ၏။ မြို့မှပြန်လာသော အခါတိုင်းမှာပင် နှမကလေး အတွက် တစ်ခုခုဝယ်မလာဟူ၍ မရှိ။ သရက်ထည်လုံချည်ဆန်းကလေး ဖြစ်စေ၊ စက္ကူပန်းကလေးများဖြစ်စေ၊ ထမင်းချိုးကြော်ကလေး အစိတ် သား ငါးဆယ်သားလောက် ဖြစ်စေ တစ်ခုခု ဝယ်လာရမှ ကျေနပ်သည် ဟု ပြော၏။ ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် မမြဦးမှာ ဆင်းရဲသည် ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပြောင်ပြောင်နှင့် ဆင်းရဲရ၏။ မောင်ကြီး၏ ဣန္ဒြေ သိက္ခာ တန်ခိုးကြောင့် မမြဦးကိုလည်း ရပ်ရွာက ရိုသေခံ့ညား ခင်မင် ၏။ မြေပိုင်ရှင်ဦးမင်းဟန်၏ သမီးများနှင့်ပင် တွဲ၍ ဘုရားသွားကျောင်း

တက် ပြုရ၏။ တစ်ခါက ၎င်းတို့နှင့်အတူ လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီ ကြီးသို့ သွားရောက်ဖူးမြော်ဖူး၏။ ထိုစဉ်အခါက အင်္ဂလိပ် 'တောမြိုင်စွန်း' ကားကိုလည်း ကြည့်ခဲ့ရသည်။ တိရစ္ဆာန်ရုံသို့လည်း ရောက်ခဲ့ရသည်။ ဓာတ်ရထားကိုလည်း စီးခဲ့ရသည်ဟု မကြာခဏ ပြောလေ့ရှိ၏။ ထိုစဉ် အခါကပင် စားခဲ့ရဖူးသော ထမင်းချိုးကြော်ကို မောင်ကြီး မြို့သို့သွား တိုင်း ဝယ်ခဲ့ပါရန်မှာ၏။ မောင်လှထူးလည်း အထူးဂရုစိုက် ဝယ်ခဲ့လေ့ ရှိ၏။

ထိုသို့ နေထိုင်လာခဲ့ကြရာ မမြဦး အပျိုကြီးဖားဖား ဖြစ်သော ကာလသို့ ရောက်ခဲ့လေ၏။ မောင်လှထူးသည် နှမငယ်အတွက် စိုးရိမ် ပူပန်မိ၏။ အိမ်နီးနားချင်းမှစ၍ ရွာသူရွာသား လူကြီးမိဘတို့အား မိဘ မဲ့သော နှမကလေး မမြဦးအား သမီးရင်းသဖွယ် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် ဖို့ရန် တောင်းပန်၏။ နှမကလေး၏ စိတ်ထားကိုလည်း ယုံကြည်မိ၏။ မိမိကဲ့သို့သော မောင်ကြီးအား မည်သို့သော နှမငယ်သည် အရှက်တကွ အကျိုးနည်း ဖြစ်စေမည်နည်းဟု တွေးမိ၏။

တစ်ညနေ မောင်လှထူးသည် ရေခပ်အသွားတွင် ရွာပြင်ရှိ ရေ ကန်နား၌ 'စာရေးကြီး စာရေးကြီး' ဟု မိမိတို့ ရွာသူရွာသားများက မြန်ရေရှက်ရေ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်သော တစ်ရပ်သား မောင်ပွနှင့် တောင်ပိုင်းသူ ဒေါ်တုတ်တို့ စကားပြောနေကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ပြုံး ပြုံးချိုချိုနှင့် မိမိအားပင် နှုတ်ဆက်လိုက်သေး၏။ ရိုးသားဖော်ရွေသော မောင်လှထူးသည် မောင်ပွအား ညအခါ လက်ဖက်ရည်သောက် လာပါ ဟူ၍ပင် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သေး၏။

မောင်ပွကို စာရေးကြီးဟူ၍ပင် ခေါ်ကြသော်လည်း ရုံးစာရေး လား၊ တိုက်စာရေးလား၊ သင်္ဘောစာရေးလား မည်သူမျှမသိ။ စာရေး ကြီးဟု ခေါ်နေကြသည်မှာ ပိုးလုံချည်ကို ခါးကမချသောကြောင့်ဖေ

လော၊ ဒေါ်စင်ဖိနပ်ကို စီးနိုင်သောကြောင့်ပေလော၊ မည်သူမျှ အတပ်
 မပြောနိုင်။ လထဲတွင် ဆန်ဖွပ်သည့် အဘိုးအိုပေါ်သည်ဟူသော စကား
 ၏ အစကို မသိရသကဲ့သို့ မောင်ပွအား စာရေးကြီးဟုခေါ်သော မူလ
 နှုတ်လျှာကို မသိရ။ မောင်ပွသည် နှုတ်ကောင်းလျှာပါးနှင့် လူတစ်ဖက်
 သား နားကျအောင် ပြောတတ်၏။ မောင်ပွ ရောက်သောအရပ်တိုင်း
 တွင် ရွာသူရွာသားတို့ စကားဝိုင်းဖွဲ့တတ်ကြ၏။ စကားဝိုင်းဖွဲ့သည်
 ဆိုသော်လည်း မောင်ပွ၏ အသံကိုသာ အများဆုံးကြားရ၏။ ရွာသူ
 ရွာသားတို့မှာကား ပါးစပ်ဟောင်းလောင်း၊ သွားရည်တများများနှင့် နား
 စိုက်ထောင်ဖော်သာ ရ၏။ “အကာလ ညအခါတွင် ကုလားဖြူ နှစ်
 ယောက် လေယာဉ်ပျံနှင့်လာ၍ ရွှေတိဂုံငှက်မြတ်နားကို ခိုးဖြုတ်စဉ်က
 ဘီလူးကြီးလေးယောက် ပေါ်လာပြီးလျှင် ကုလားဖြူတို့ကို ဇက်ချိုးစား
 သွားသည်” ဟု ပြောသောအခါ “ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်းတော်”၊ “ဘုရားဖျက်
 မယ့် ကုလားဖြူတွေ သေတာပဲကောင်းတယ်”၊ “ဓာတ်တော်တိုက်ထဲက
 ယန္တရားစက်တွေလည်း ထွက်လာသေးတယ်ဆို မဟုတ်လား မောင်ရင်
 ရဲ့” စသည်ဖြင့် နားစိုက်နေသော ပရိသတ်ကြားမှ ကရုဏာသံ၊ ဒေါသ
 သံတို့သည် ပျားအုံကို တုတ်နှင့် ဆွလိုက်သကဲ့သို့ အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက်
 ပေါ်ထွက်၍လာတတ်၏။ ထိုသို့သော အကြောင်းထူး၊ အကြောင်းဆန်း
 တို့ကို လည်လည်ပတ်ပတ် ပြောတတ်သောအားဖြင့် ရွာကလေးတွင်
 အိပ်အိမ်မရှား၊ စားအိမ်မရှား ဖြစ်လျက်နေ၏။ ဒေါ်တုတ်အိမ်တွင် အနေ
 များ၏။ ‘စာရေးကြီး’ မောင်ပွ တန်ခိုးကြောင့် ဒေါ်တုတ်မှာလည်း
 မျက်နှာပွင့်လန်းလျက် ရှိ၏။ အရပ်ထဲတွင် ခါတိုင်းထက်ပို၍ လမ်း
 သလား၏။ မောင်လှထူးတို့အိမ်သို့လည်း မကြာခဏ ရောက်၏။

ထွန်တုံးပိတ်ချိန်ဖြစ်၍ မောင်လှထူးသည် အလုပ်မဆင်းရ။
 တစ်နေ့လောက်ဖြင့် အားရအောင် အိပ်လိုက်ဦးမည်ဟု ညဦးက မမြဲဦး

အား ပြောသည့်အတိုင်း လင်းကြက်တွန်သံကြားသော်လည်း စောင်ကို ခေါင်းမြီးခြုံ၍ မျက်စိကို အတင်းမှိတ်လျက် အိပ်နေတုန်းပင်ရှိ၏။ သို့ သော်လည်း မုန့်လုပ်ထရမည်ဖြစ်သော နှမကလေး၏အသံကို မကြားရ ၍ အိပ်ပျော်နေသေးသည်ပင် ထင်သောကြောင့် အတွင်းခန်းထရုံကို ပုတ်လျက် နှိုး၏။ ချိုးချိုးချွတ်ချွတ် အသံကိုမျှ ပြန်မကြားရ။ “အိပ်လှ ချေလား ကရီ” ဟု အခန်းတွင်းသို့ ဝင်ကြည့်ရာ မမြဲဦးကို မတွေ့တော့။

ထိုနေ့နံနက်မှစ၍ နံနက်တိုင်း နံနက်တိုင်း လင်းကြက်တွန် သော်လည်း မုန့်ဖိုကလေးတွင် ခါတိုင်းကဲ့သို့ မီးလက်လက်ကို မမြင်ရ။ “ဝါကျွတ်ရုံမှ မဆိုင်းနိုင်ဘူးနော်” ဟု ညည်းတွားရင်း ဘယ်စောင်း ညာလိုမ့်နှင့် စိုစွတ်သော ခေါင်းအုံးကို အဖော်လုပ်၍ စကားပြောနေတတ် သော မောင်လှထူးကိုသာလျှင် တွေ့ရလေတော့သတည်း။

ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်း၊ စက်တင်ဘာ၊ ၁၉၃၂

ကွန်ဂဒူး

ချောင်းရေကလျှံ၊ ကန်ရေက တိုး၊ ကြိုလာပါနဲ့ ရွှေရောင်*ရစ်ကယ်၊
ရေနစ်မှာပါတဲ့ စိုး။ ။

သားငယ်ကလေးကို ခါးထစ်ခွင်ချီ၍လည်းကောင်း၊ ကောက်
စိုက်တံကို လက်တစ်ဖက်တွင် စွဲကိုင်၍လည်းကောင်း၊ ပီလမ ခေါ်သော
ဂဒူးကြီးကို ဦးခေါင်းထက်တွင် အုပ်ဆောင်း၍လည်းကောင်း မွန်
ကောက်စိုက်မကလေးသည် သီချင်းကလေး တကြော်ကြော်နှင့် တော်
ထနီးရွာကလေးမှ ထွက်လာသည်ကို မွန်လူမျိုးတို့ မတိမ်ကောသေးမီ
ရှေးအခါက တွေ့ရပေသည်။ သီချင်းကလေး တအေးအေးနှင့်ပင် ဖြစ်
သော်လည်း အဆိုပါ မွန်မကလေးသည် ပျော်ပါးရွှင်ပျနေသည်မဟုတ်။
နှလုံးအတွင်း၌ တောက်လောင်လျက်ရှိသော ပရိဒေဝမီး၏ အေးယောင်
ယောင်နှင့် ပူလောင်လှသော မီးလျှံသည် သီချင်းအဖြစ်နှင့် ထွက်ပေါ်
လာခြင်းဖြစ်၏။ အနောက်တောင် ဒီဆိုင် ကျွန်းညိုကြီးဆီမှ တမည်း
မည်း တက်ရောက်ပွားများလာသော တိမ်တောင်တိမ်လိပ် မိုးသား မိုး
သွေးတို့က လွမ်းဟောင်းတွင် လွမ်းသစ်ကိုလောင်းလေသောကြောင့်

* သျှောင်

ကွယ်လွန်သူ ယောက်ျားသည် အချစ်ဦးအား တမ်းတလျက် စိတ်ရူး ပေါက်တိုင်း သီဆိုခြင်းဖြစ်၏။ မိုးသည် အလွမ်းဓာတ်ကို ပွားများစေ တတ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ရှေးစာဆို ကဝိကြီးများက မိုးရာသီအခါ ရွာသွန်းသော မိုးကို 'လွမ်းတုန်းရွာသော မိုး' ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်၍ အသိအမှတ် လုပ်ကြလေသည်။ စစ်ပွဲသဘင် စံရွှင်တော်မူခိုက် ခေတ္တမျှ ကွဲကွာနေသော တောင်ငူဘုရင် နတ်ရှင်နောင်ကို မြောက်သားတော် ရာဇောတုကလျာက "ညွတ်ရုံးကြာတူ၊ ဖော်နည်းသူကို၊ သည်းအူပြတ် ခေါင်၊ ကြွေလွယ်အောင်လျှင်၊ လေဆောင်ပြင်းထန်၊ ကြောက်ဖွယ် လွန်စ" စသည်ဖြင့် ဖွဲ့နွဲ့လွမ်းဆွတ်ပါလျှင် မပြန်သော ခရီးကို တစ်ကိုယ် တည်း သွားရရှာသော ခင်ပွန်းသည်အား အဆိုပါ မွန်မုဆိုးမကလေး သည် မည်မျှ လွမ်းဆွတ်တသမည်ကို မတွေးတတ်အောင်ပင် ရှိတော့ သည်။ လွန်ခဲ့သော မိုးရာသီက ဤသို့ မိုးညိုသောအခါတွင် ဤရွာထွက် ခရီး၌ မိမိတို့ သမီးမောင်နှံစုံတို့သည် ပျော်ပျော်ပါးပါး ခရီးသွားခဲ့ကြဖူး ၏။ ထိုမျှမကသေး၊ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝစဉ်ကလည်း ဤခရီးတွင် နှစ်ယောက်တွဲ၍ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရွှင်နွဲ့ခဲ့ကြဖူး၏။ ယခုအခါတွင်ကား သားငယ်နှင့် မိမိသာရှိ၏။ သားငယ်၏ ဖခင်ကား ရွာပြင်က ထိမ်ပင်အောက်တွင် တစ်ယောက်တည်း ဆွေးမြည့်ရှာလေပြီ။ မြေဩဇာဖြစ်ရလေပြီ။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် အသည်းအူ ပြောင်းပြန်လန် လောက်အောင် လွမ်းဆွတ်ကြေကွဲရခြင်း ဖြစ်၏။ မိခင်၏ တေးသံဖြင့် ဘာမသိ ညာမသိ မြူးထူးနေသော သားငယ်သည်ကား မိခင်၏ ဆံပင် ကိုဆွဲလိုက်၊ တွတ်တီးတွတ်တာ ပြောလိုက်၊ ပြုံးလိုက်၊ ရယ်လိုက်ရှိရာ ၏။ မိုးသာလျှင် မွန်မကလေး၏ အလွမ်းကို ပွားများစေသည်မဟုတ်။ သားငယ်ကလေးသည်လည်း ပွားများစေသည်ဖြစ်၏။ မိုးနှင့် သားငယ် သာလျှင် မဟုတ်သေး။ ဤရပ်၊ ဤရွာ၊ ဤခရီး၊ ဤလမ်း၊ ဤလယ်

ဤတောတို့သည် မိမိတို့၏ ရှေးဖြစ်ရှေးဟောင်း ရာဇဝင်ကြောင်းကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ဇာတ်ခင်း၍ပြလေသောကြောင့် အလွမ်းအားဆေးကြီး ဖြစ်လေတော့သည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပင် မွန်မကလေး၏ မျက်နှာသည် မိုးမင်းကို ဂုဏ်ပြိုင်၍ ညှိုးမှိန်လာလေ၏။ မိုးရွာလျှင်ရွာချင်း ယိုထွက်ပါအံ့ဟူသော အဓိဋ္ဌာန်ကြီးဖြင့် အခါလင့်၍ ရှိသော မျက်ရည်တို့သည်ကား ပန်းပြေးပွဲတွင် တာစူနေသောသူတို့နှင့် တူတော့၏။

ထိုသို့ လွမ်းတစ်ခါ ဆွေးတစ်လှည့်နှင့် တေးဖွဲ့၍လာခဲ့ရာ မိမိတွက်တာ ဝေပုံချထားသော ငန်းဦးသို့ ရောက်လာလေ၏။ ကူညီမည့်သူလည်းမရှိ၊ အားပေးမည့်သူလည်း မရှိ။ အားငယ်ဖွယ်ပင် ဖြစ်တော့၏။ အလုပ်တွင် အလျှင်းစိတ်မပါတော့။ ကန်သင်းပေါ်တွင် ထိုင်၍ ချောင်းပေါက်အောင် ငိုကြွေးချင်တော့၏။ တစ်မိုးလုံးပြည့်နေသော တိမ်တိုက်များ လွင့်စဉ်ပျောက်ပျက်သွားအောင် ဟစ်အော်လိုက်ချင်တော့၏။ သို့ပါသော်လည်း သားငယ်နှင့် မိမိအတွက် ဝမ်းစာရေးက ရှိလေသေးသည်။ ပြည်တွင်းရေးထက် ဝမ်းရေးခက်၊ ဝမ်းရေးထက် လွမ်းရေးခက်ဟု ဆိုသော်လည်း ဝမ်းရေးကို လုံးလုံး လျစ်လျူမရှုနိုင်။ မိမိတစ်ကိုယ်အတွက် မထောင်းသာသော်လည်း ဖတဆိုးသားကလေးအတွက် အရေးကြီးလေသည်။ လွမ်းဆွေးနေ၍ မည်သူကမျှ ကြင်နာမည်မဟုတ်။ ပြည့်စုံခြင်း သမ္မတ္တိအရသာကို ခံစားနေရသော လောကကြီးကား မိမိ၏ ပရိဒေဝမီးကို နားလည်နိုင်မည်မဟုတ်။ အရိပ်အမြွက်မျှ သိဖို့ပင်လည်း ခဲယဉ်းလှ၏။ ဆင်းရဲသူ မုဆိုးမကလေး ဖြစ်လေသောကြောင့် အထူးတလည် လျစ်လျူရှုကြမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လမုပင်ကြီးတစ်ခု၏ အရိပ်အောက် မြေညီ၌ သားငယ်ကလေးကို ဂဒူးထဲတွင် သိပ်ထား၍ နောက်ဆံတင်ငင်နှင့်ပင် လုပ်ငန်းသို့ ဝင်ရလေတော့၏။

လုပ်ငန်းသို့ ဝင်ရသော်လည်း အလုပ်တွင် စိတ်မရှိ။ ကောက်

စိုက်တံနှင့် ပျိုးပင်ကလေးတို့သည်လည်း မိမိတို့ ဘာဝအလျောက် စိုက်
 သူက စိုက်၊ ပေါက်သူက ပေါက်လျက် အကွက်ကျကျ ဖြစ်နေကြကုန်
 ၏။ မတည်သောစိတ်သည်ကား အရပ်ဆယ်မျက်နှာတွင် လွင့်ပါးလျက်
 ရှိ၏။ ဗျိုင်းဖြူကလေးများ ပျံသည်ကိုမြင်လျှင် သူတို့နှင့်အတူ ရော၍
 ပျံ၏။ တိမ်တိုက်ကြီးများ လွင့်နေသည်ကိုမြင်လျှင် သူတို့နှင့်အတူ ရော၍
 လွင့်၏။ လယ်ကတွတ်ပေါက်မှ တသွင်သွင် စီးကျနေသော ရေသံကို
 ကြားလျှင် ယင်းတို့နှင့်အတူ ရော၍ ကြွေးကြော်သီဆို၏။ လောကဓာတ်
 တစ်ခုလုံးတွင် မည်သည့်အရာကိုမျှ အတည်တကျ သတိရသည်မရှိ။
 သားငယ်ကလေးကိုပင်လည်း တစ်ချက်တစ်ချက်တွင် မေ့လျော့မိတော့
 ၏။ ပရိဒေဝမီးကား ပူပြင်းလေစွတကား။

သို့ဖြင့် မွန်းတည့်ရာမှ မွန်းတိမ်း၊ မွန်းတိမ်းရာမှ နေစောင်းခဲ့
 ၏။ အလုပ်ချိန်လည်း ကုန်လေပြီ။ တစ်ကိုယ်လုံးလည်း အေးစက်
 တောင့်တင်း၍ မောပန်းနွမ်းလျလေပြီ။ သားငယ်ကိုပိုက်၍ အိမ်ပြန်ဖို့
 သာ ကျန်တော့၏။ ကန်သင်းမျှမပေါ်နိုင်။ တက်ရေဖြင့် ဖွေးလျက်
 ပင်လယ်ပြင်နှင့် တူသော လယ်ကွင်းကို ဖြတ်ကျော်၍ သားငယ်ရှိရာသို့
 မျှော်ကြည့်လေ၏။ မြေပြင်ကိုမမြင်ရ။ ရေပြင်ကိုသာ မြင်ရလေတော့
 ၏။ ထိုအခါမှ မျက်လုံးမျက်ဆန်ပြူး၍ ပူပန်ခြင်းပြင်းစွာနှင့် သားငယ်
 ရှိရာသို့ ပြေးသွားရှာဖွေသော်လည်း မတွေ့ရတော့ချေ။ သားငယ်နှင့်
 တကွသော ဂဒူးကြီးသည်ကား တက်ရေတွင် မျောပါသွားရှာလေပြီ။
 ကယ်ပါ၊ ယူပါနှင့် တစာစာအော်သော်လည်း အနီးပတ်လည်တွင် လူ
 မရှိ။ ဆူးချုံထဲတွင် ရှိနိုးနိုး၊ ဓနုန်းတောထဲတွင် မြင်ရနိုးနိုးနှင့် တောင်
 ပြေးကာ၊ မြောက်ကူးကာ ဒေါင်းတောက်အောင်ရှာသော်လည်း ဖတဆိုး
 လူမမည်ကလေးကို ဘယ်တွင်မျှ မတွေ့ရတော့ချေ။ ကံဆိုးမ သွားလေ
 ရာ မိုးလိုက်၍ ရွာပြီတကား။

“အို လူကလေးရဲ့၊ ရွှေသွေးရဲ့... မင်း ဘယ်ကိုသွားလေပြီလဲ။ မင်းအဖေ ရေနံချောင်းကို မုန့်ပေါင်းသွားဝယ်တာ မစောင့်နိုင်လို့ လိုက်သွားပြီလားကွဲ့။ မပဋ္ဌာရဲ့ သားတွေလို ရေတွင်နစ်၍ ဆုံးရှာပြီလား၊ စွန်ချို၍ ပျောက်ရှာပြီလား။ ယောက်ျားသေစဉ်က ဖြေစရာ သားကျန်သေး၏။ သားသေပြန်တော့ မိခင်မှာ ဘယ်လိုခဲလို့ ဖြေရပါ့မလဲ။ ရွာပြန်သွားလို့ ညည်းသားဘယ်မှာလဲမေးရင် မိခင် ဘယ်လိုပြောရမယ်။ မိတ္ထီလာ ကန်တော်အောက်က ဖားကောက်ခဲ့တဲ့လူတွေကိုမှ မစောင့်နိုင်တော့ဘူးလားကွယ်။ လူကလေး အိပ်ချိန်တန်လို့ ဗျိုင်းရှေ့ကပျံပါပြီ။ လူကလေး ထွက်ခဲ့ပါတော့။ မြစ်ဧရာနဒီတွင်းမှာ ငါးကြင်းဖမ်းသွားရော သလားကွယ်”

မွန်မကလေးမှာ လင်သေရာတွင် သားဆုံးပြန်သဖြင့် အရူးလုံးလုံး ဖြစ်ရလေတော့၏။ “တစ်ပူပေါ် တစ်ပူထပ် မလပ်ကလေးရယ်တဲ့ ဘယ်ညာ” ဆိုသော ဘဝသို့ ရောက်လေတော့၏။ ထမင်းမှန်းမသိ၊ ဟင်းမှန်းမသိ၊ ရင်ဘတ်ကလေးထူကာ၊ နဖူးကလေးရိုက်ကာနှင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် ရေစုန်ရေဆန်လိုက်၍ သားပျောက်ကိုရှာ၏။ တွေ့

သမျှ လှေသမားတို့ကိုလည်း “သားငယ်ကလေးတစ်ယောက် မျက်လုံး
 ဝိုင်းကလေးနှင့် ဂဒူးကြီးစီးပြီးသွားတာ မတွေ့လိုက်ကြဘူးလားရှင့်။ တော်
 ထနီးရွာက သူ့မိခင်ဆီကို ဘာလက်ဆောင် ပါးလိုက်သေးသလဲရှင့်”
 စသည်ဖြင့် မေးမိမေးရာ မေးလေတော့၏။ ညဉ့်မှန်းမသိ၊ နေ့မှန်း မသိ
 တင့်တို တယိုယိုနှင့် သားပျောက်ကိုရှာရင်းပင် မြစ်ရိုးတွင် ရင်ကွဲ၍
 သေပွဲသို့ ဝင်ရှာလေတော့၏။ အလွမ်းဇာတ်သိမ်း၍ အပူဇာတ်ဆုံးလေ
 တော့၏။

သို့သော် ထိုမွန်မကလေးသည် သားငယ်ကို စွဲလမ်းသောစိတ်
 နှင့် သေရှာလေသောကြောင့် နောင်ဘဝ၌ ‘ကွန်ဂဒူး’ ငှက်ကလေး
 ဖြစ်လာသည်ဟု လူကြီးသူမများက ပြောပြန်လေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင်
 အပူဇာတ်မဆုံးသေး။ အကြောင်းသော်ကား နေညိုညို ညနေစောင်း
 အခါများ၌ မြစ်ရိုးတစ်လျှောက်တွင် သနားစဖွယ် အားငယ်သော အသံ
 ကလေးနှင့် အော်မြည်နေသော ကွန်ဂဒူးငှက်ကလေးကို ယနေ့ထက်
 တိုင်အောင် ကြားမြင်ရပါသေးသည်။ ပျောက်ဆုံးရှာသော သားငယ်
 ကလေးကို တွေ့ရရိုး၊ မြင်ရရိုးနှင့် မြစ်ရိုးတွင် ရှာဖွေနေတုန်းပင် ဖြစ်လေ
 ရောသလားမသိ။

(မှတ်ချက်။ ။ “ကွန်” ကား မွန်အခေါ်အားဖြင့် “သားငယ်” ဟု ဆိုလို၏။
 “ဂဒူး” ကား ဓနိဖက်၊ စလူရွက်တို့ဖြင့် ချုပ်စပ်ပြုလုပ်သော ဆောင်းစရာ
 ပီလမဖြစ်လေသည်။)

တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း၊
 ဇန်နဝါရီ+ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၃၃

ဥဒြ

ဝေလီဝေလင်း အချိန်။

အုန်းတောကြီးအထဲမှ တွန်မြည်လိုက်သော ဥဒြသံကလေးသည် မနိုးတစ်ဝက်၊ နိုးတစ်ဝက်နှင့် မှိန်းစက်နေသော ရွာကလေး၏ နားသောတအား ငြိမ်စေလေ၏။ အနက်မထင်သော အသံဖြစ်၍ ငြိမ်စေခြင်းထက် ပိုမို မစွမ်းဆောင်နိုင်ချေ။ ဥဒြသံကလေး ရပ်စဲသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရွာထိပ်ဆီမှ ပေါ်ပေါက်လာသော တေးသံသည်ကား ရွာကလေး၏ နားသောတကို ငြိမ်စေရုံမျှမက စိတ်နှလုံးကိုလည်း စိမ့်စေလေ၏။ လွမ်းသော၊ ဆွေးသော၊ အောက်မေ့တသသော အဓိပ္ပာယ်တို့ စုဝေးရာ တေးသံတေးသား ဖြစ်လေသည်။ ဤတေးသံကလေးကို ကြားရသောခဏ၌ မှိန်းနေသော ရွာကလေးကို လူးလွန့်လာသည်ဟု ထင်မိတော့၏။ တေးပိုင်ရှင်သည် ဟိုဟိုဘဝများက ခွဲခွာခဲ့ရသော ချစ်သူအား ရော်ရမ်းတမ်းတလျက် အားရပါးရ သီဆိုလိုက်လေရောလားဟု ကြားရသူတို့၏ စိတ်တွင် ထင်မိလေတော့၏။ တစ်ရွာလုံးက ဂရုစိုက် နားစွင့်နေသော်လည်း တေးပိုင်ရှင်သည် မည်သူ့ကိုမျှ သတိထားမိပုံမရ။ ဆက်လက် သီဆိုသွား၍ ရွာလယ်ရပ် ငါးရက် ဈေးကလေးဆီကျမှ အရပ်

ကိုးမျက်နှာတွင် ပျံ့နှံ့နေသော မိမိ၏ တေးသံကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်လေ၏။
 ဈေးနေ့နံနက်တိုင်း ဤတေးသံကို ကြားရသည်မှာ ယခု
 အကြိမ်ပါနှင့် သုံးကြိမ်ရှိလေပြီ။ တေးပိုင်ရှင်ကား အခြားမဟုတ်။ ရွာ
 အရှေ့ နွားတစ်ထွန်လောက်တွင် ရှိသော ဇီးပင်ကုန်း၌ ဥယျာဉ်လုပ်ကိုင်
 စားသောက်နေသော ဘိုးသာလှ၊ အဘွားအေးတို့၏ သားအထွေး ကုန်
 စိမ်းသည် မောင်လှ ဖြစ်လေသည်။ မောင်လှသည် အခြားရွာသားများ
 ကဲ့သို့ ထွားကျိုင်းသန်မာသည် မဟုတ်။ မွေးကတည်းက ချူချာလာ
 သည်ဖြစ်၍ လယ်အလုပ်ကို မလုပ်နိုင်။ မိဘများနှင့်အတူ တစ်ဝမ်းတစ်
 ခါး ဝရံ၊ လှရံ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေရလေ၏။ ခါတိုင်းလည်း ဈေးနေ့
 အခါများတွင် ရွာသို့ တက်လာဖူး၏။ သို့သော် ဥဒြကလေး စ၍
 တွန်မြည်သော နေ့တွင်ကဲ့သို့ တစ်ခါဖူးမျှ စိတ်နှလုံးမကြည်နူးမိ။ ပထမ
 ဆုံး ကြားရသော နံနက်က ဥဒြသံကလေးကို နားစိုက်ထောင်ရင်းနှင့်
 ရွာထိပ်ကို ရောက်လာ၍ ဥဒြသံရပ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိနှလုံး
 တွင်းမှ လွမ်းဆွတ်တသသော တေးသံသည် တိုးတေ့ထွက်ပေါ်လာလေ
 ၏။ မိမိတေးသံမရပ်မချင်း လောကကြီးကို သတိမေ့၏။ တေးသံတွင်
 မိမိ၏ စိတ်သည် ရောနှောလွင့်ပါသွားလေ၏။ တေးဆုံးသွားသော
 အခါကျမှ သတိရလာ၍ ငါ ဘာကြောင့် ဆိုမိပါလိမ့်ဟု တွေးတောမိ
 ၏။ မည်သူ့ကို လွမ်းဆွတ်သလဲ၊ မိမိအထက် ပုခက်တွင်းတွင်ဆုံးသွား
 သော အစ်ကိုကို လွမ်းဆွတ်၍လား၊ သို့တည်းမဟုတ် တောင်ဘက်
 တဲက မြထွေးကို လွမ်းဆွတ်၍လား။ ဤသူတို့ လွမ်းဆွတ်၍မဟုတ်။
 ဥဒြသံကလေးကိုကြားလျှင် အလိုလိုလွမ်းဆွတ်လာ၍ မမြင်ဖူး၊ မကြား
 ဖူးသော တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူ့ကို တမ်းတမိသဖြင့် သီဆိုမိခြင်း
 ဖြစ်လေသည်။ ဤတစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကား မည်သူနည်း။ ရွာထဲ
 တွင် မိန်းကလေးများကို တွေ့မြင်သောအခါတိုင်း အသင် တမ်းတ

လွမ်းဆွတ်နေသူသည် ဤသူလား၊ ထိုသူလောဟု မိမိစိတ်အား မေး မြန်းသောအခါတိုင်း ခေါင်းခါသည်ကို တွေ့ရလေ၊ ငါ ရူးများနေလေ သလားဟု ထင်မိလေတော့၏။ ဥဩသံကလေးကို ကြားရပြီးလျှင် ဤ လွမ်းဆွတ်တသသော တေးကို မဆိုဘဲမနေနိုင်။

မောင်လှ၏ တေးသံကို ဂရုစိုက်နားထောင်သူတို့တွင် ရွာသူ ကြီး သမီး စိန်သန်းသည် ထူးခြား၏။ ဥဩသံကိုကြားလျှင် မောင်လှ သည် လွမ်းဆွတ်တမိသကဲ့သို့ မောင်လှ၏တေးသံကိုကြားလျှင် စိန်သန်း သည် မဖြစ်စဖူး ထူးကဲစွာ လွမ်းဆွတ်တသမိလေ၏။ တေးပိုင်ရှင် အပေါ် တွင် ကရုဏာရေအလျဉ်ကို တသွင်သွင် သွန်းလောင်းမိလေ၏။ တေး ပိုင်ရှင်၏ အလိုဆန္ဒ တောင့်တရာတို့ကို ဖြည့်စွမ်းပေးချင်သော စိတ်များ တဖွားဖွား ပေါ်လာလေ၏။

တေးသံကို စတုတ္ထအကြိမ် ကြားရသော ဈေးနေ့နံနက် ဝေလီ ဝေလင်းတွင်ကား စိန်သန်းသည် ဆွမ်းချက်နေရာ မီးဖိုခန်းတွင် ငြိမ်၍ မနေနိုင်တော့။ ရွာထိပ်ဆီမှ တေးသံကို ကြားရလျှင်ပင် စိန်သန်းသည် အိမ်ရှေ့သပြေပင်ရိပ်သို့ ထွက်လာ၍ တေးပိုင်ရှင်အား စောင့်မျှော်လေ ၏။ မောင်လှ သပြေပင်အနီးသို့ ရောက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် စိန်သန်း သည် “တေးသည် တေးသည်” ဟု လွှတ်ခနဲ ခေါ်မိလေ၏။ ခေါ်ရင်းက “ဈေးသည်” ဖြစ်သော်လည်း အသံထွက်သွားသည်က “တေးသည်” ဖြစ်နေ၍ ရှက်အမ်းအမ်းဖြစ်သွား၏။ မောင်လှသည်လည်း အသံကြား ရာသို့ လှည့်လိုက်၍ အရှက်နှင့်အကြောက် ရောလျက် မောဟိုက်ဖိုလိုက် နေသော စိန်သန်းကို မြင်ရသောအခါ အသည်းတွင်းဝယ် အေး၍သွား လေ၏။ ဝမ်းနည်းသလို၊ ဝမ်းသာသလို ဖြစ်မိ၏။ ကာလရှည်စွာ ကွဲ ကွာနေသော ချစ်သူအား ပြန်တွေ့နေရသလိုလို ထင်မိ၏။ မိမိ၏ ရင် ကို ဖွင့်ကာ အသည်းတွင်းက အလွမ်းအဆွေးတို့ကို ထုတ်၍ ပြလိုက်

ချင်သောစိတ် ပေါ်လာ၏။ သို့သော် ထူပူနေသော စိန်သန်းက ပြောမိ ပြောရာ ဘာမှန်းမသိပြော၍ ဟင်းရွက်တစ်စည်းယူလျက် ပိုက်ဆံပေး လိုက်သောအခါ မောင်လှသည်လည်း ထူထူပူပူနှင့်ပင် လှမ်းယူ၍ ထွက် မှန်းမသိ ထွက်လာခဲ့လေ၏။

ဈေးသို့ရောက်သောအခါ အစဉ်မပြတ် သော အတွေးတစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီးကို တွေးလေ၏။ မိမိသည် ဤ ရွာနီးချုပ်စပ်ရှိ မိန်းကလေး အားလုံးလောက်ကိုပင် တွေ့ဖူး၏။ မည်သူ့ ကို တွေ့ရတွေ့ရ မိမိစိတ်သည် မလှုပ်ရှားခဲ့။ ဤရွာသူကြီးသမီးကို တွေ့သောအခါကျမှ အဘယ်ကြောင့် ဝမ်းနည်းသလိုလို၊ ဝမ်းသာသလို လို ဖြစ်ရပါသနည်း။ မပြောတတ်အောင် ဖြစ်ရ၏။ ယခုအကြိမ်သည် ပထမတွေ့ရ ခြင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း အလွန်အကျွမ်းဝင် ချစ်ခင်သော သူငယ်ချင်းဟောင်းကို ပြန်တွေ့ရသကဲ့သို့ ထင်မိလေ၏။ တေးဆိုလို သော စိတ်၏ အကြောင်းရင်းကို ယခုပင် တွေ့ရသည်ဟုထင်၏။ ယခု ပင် တေးဆိုရကျိုးနပ်သည်ဟု အောက်မေ့၏။ ဤသို့ ထူးဆန်းစွာဖြစ် ပေါ်လာသော စိတ်ကို အချစ်စိတ်ပေးလားဟု မိမိဘာသာ မေးမိလေ၏။

စိန်သန်း၏ စိတ်တွင်လည်း မောင်လှ၏ တေးသံကို ကြားဦးစ ကပင် အလွန်ခင်မင် ကျွမ်းဝင်နေသော သူတစ်ယောက်ဟု အမှတ်ပြုမိ လေ၏။ ဤသူသည် တစ်စုံတစ်ခုကို လိုချင်နေဟန်တူ၏။ ဤသူ၏ အလိုကို ငါသည် ဖြည့်အံ့ဟု ကြံ၍ များစွာ ပျော်ရွှင်လေ၏။ ဈေးနေ့ကို မျှော်မှန်းလျက် ရက်ရေနေလေ၏။

နောက်ဈေးနေ့ ဝေလီဝေလင်း။ ဥဒြသံရပ်သွားလျှင် မောင်လှ ၏ တေးသံကို ကြားရပြန်၏။ စိန်သန်းသည် သပြေပင်အောက်က စောင့်နေပြန်၏။ မောင်လှ တောင့်တနေသော ဆန္ဒ မေးအံ့ဟုကြံ၍ ပျော်ရွှင်နေ၏။

ခဏမျှကြာလျှင် မောင်လှသည် သပြေပင်အနီးသို့ ရောက်လာ

၏။ စိန်သန်းကို တွေ့ရနိုးနှင့် ကြည့်မိ၏။ မျှော်နေသော စိန်သန်းနှင့် အခန့်သင့်တွေ့ရသောအခါ အံ့ဩမိ၏။ ကံကောင်းလေစွဟု ထင်မိ၏။ စိန်သန်းသည် ဟင်းရွက်တစ်စည်းကို ဝယ်ပြီးနောက် ဘယ်စကားက ဘယ်သို့ ဆက်သွားသည်မသိ “ရှင် တေးဆိုတာ အင်မတန် လွမ်းစရာ ကောင်းတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုလွမ်းလို့ ဆိုတာလဲ။ ကျွန်မ မသိရဘူးလား။ လွမ်းတဲ့သူရှိရင် ကျွန်မ ပြောပေးပါ့မယ်” ဟု ရဲရဲတင်းတင်း မိတ်ဆွေ ချင်း ပြောသကဲ့သို့ ပြောလေသည်။ မောင်လှမှာ အဖြေရခက်လှ၏။ ဦးနှောက်တွေ ဗရပွေရှုပ်၍ သွားလေ၏။ နောက်ဆုံး၌ အကြံမရ၍ “အလကားပါဗျာ” ဟု ပြောလျက် ထွက်ခဲ့လေ၏။ ဈေးချိန်ကုန်၍ အိမ် သို့ ပြန်ရောက်သော်လည်း ဘယ်သို့ ဖြေရပါမည်နည်းဟု တွေး၍မရ။ ငါးရက်ကုန်၍ ဈေးနေ့သို့ ရောက်သောအခါတိုင်အောင်လည်း အကြံ မရသေး။ သို့နှင့် နံနက်ဝေလီဝေလင်း ဟင်းရွက်တွေထမ်းလာရာ ရွာ ထိပ်သို့ရောက်၍ ဥဩသံစလျှင် ဆိုမြဲတေးကို ဆိုမိလေ၏။ သပြေပင် အနီးသို့ ရောက်သောအခါ တေးရော ခြေလှမ်းပါ အလိုလိုရပ်သွား၏။ စိန်သန်း ထွက်လာ၍ ယခင်မေးခွန်းကို မေးပြန်၏။ ငါးရက်တိတိ တွေး၍မှ မထွက်လာသောအဖြေသည် ယခုမှ ဘယ်ချောင်က ထွက်ပေါ် လာသည်မသိ။ အောက်ပါအတိုင်း ထွက်ပေါ်လာလေ၏။

“ဟုတ်ကဲ့... အစကတော့ ဥဩသံကလေးကို ကြားရင် အလိုလို လွမ်းလာတာပဲ။ ဘာလွမ်းတယ်ရယ်လို့လည်း မသိပါဘူး။ လွမ်းတာနဲ့ ဒီတေးကို ဆိုမိတာပဲ။ ဆိုပေမဲ့လည်း အလွမ်းမပြေပါဘူး။ အခုတော့ ဖြင့် ဥဩသံကြားရလို့ ဘယ်လောက်ပဲလွမ်းလွမ်း ဒီသပြေပင်အောက် ရောက်လို့ မင်းနဲ့တွေ့ရင် အလွမ်းတွေ အကုန်ပျောက်တာပဲ။ ဝမ်းသာ သလို၊ ဝမ်းနည်းသလိုလည်း ဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်လွမ်းတာဟာ မင်းကိုပဲပေါ့” ဟု ပြောလိုက်သောအချိန်ကစ၍ စိန်သန်းနှင့် မောင်လှတို့

သည် ချစ်သူဘဝသို့ ပြောင်းလဲသွားကြလေ၏။

ထိုနေ့မှစ၍ မောင်လှသည် စိန်သန်းတို့၏ အဆွေအမျိုး
သတင်းကို နာလေ၏။ မေးသင့်သည်ကို မေးကြည့်၏။ စိန်သန်း၏
ဖခင်သည် ရွာသူကြီး၊ မြေပိုင်ရှင်။ ဘထွေးမှာ မြို့ပေါ်တွင် ပွဲစားကြီးတစ်
ဦး ဖြစ်၏။ အစ်ကိုများကား ကိုယ့်ကျွဲ၊ ကိုယ့်နွား၊ ကိုယ့်လယ်၊ ကိုယ့်
ယာနှင့် လူကုံထံများဖြစ်၏။ စိန်သန်း၏ မိခင်မှာ မြို့ပေါ်က ဘုရား
ဒကာကြီး ဦးကံရေး၏ သမီးတည်း။ အမျိုးအနွယ် ကြီးကျယ်လေစွ။
မထင်ရှားသော မိမိ၏ အညတရအမျိုးနှင့်ကား ကွာခြားချင်တိုင်း ကွာ
ခြားလေ၏။ စိန်သန်းသည် မိမိနှင့်မတန်။ ကြေးရတတ် သားများနှင့်
သာ တန်၏။ စိန်သန်းကို မိမိချစ်သည်ကား ချစ်ရာမရောက်။ နှစ်ရာ
ရောက်နေ၏။ မိမိသည် တစ်ကိုယ်ကောင်းနိုင်လေစွ။ စိန်သန်း မိမိကို
ယူလျှင် ဆင်းရဲရမည်။ မိဘဆွေမျိုးတို့နှင့် သဘောကွဲ၍ ဝမ်းနည်းရ
တော့မည်။ မိမိသည် စိန်သန်း ပျော်ရွှင်သည်ကိုသာမြင်လို၏။ ဆင်းရဲ
လျှင် စိန်သန်း ပျော်ရွှင်နိုင်အံ့လော။ မိဘတို့နှင့် သေခန်းပြတ်နေလျှင်
စိန်သန်း ပျော်နိုင်အံ့လော။ ပျော်နိုင်မည်မဟုတ်။ သို့ဖြစ်က မိမိသည်
စိန်သန်းကို လက်လွှတ်ရမည်ဖြစ်၏။ လွှတ်အံ့။ စိန်သန်း ပျော်ရွှင်သည်
သာ လိုရင်း။ ပထမအစဉ် စိန်သန်း ဝမ်းနည်းကြေကွဲရမည်မှာ မုချ။
သို့သော် မတွေ့ရတာကြာလျှင် မေ့သွားမည်ဖြစ်၏။ အချိန်ကာလတည်း
ဟူသော ဆေးသမားသည် စိန်သန်း၏ ကြေကွဲဝမ်းနည်းသော အသည်း
နာကို ဆေးကုပေးအံ့။ အသည်းနာသည် အသည်းကောင်း ပြန်ဖြစ်လာ
သောအခါ စိန်သန်း တစ်သက်လုံး ပျော်ရတော့မည်။ ဤသို့ ဖြစ်သော
ကြောင့် မိမိသည် စိန်သန်းကို လက်လွှတ်အံ့ဟု စိတ်သန့်ဋ္ဌာန် ချလိုက်လေ
၏။

ဈေးနေ့သို့ရောက်သောအခါ မောင်လှသည် ဟင်းသီးဟင်း

ရွက်တို့ကို ထမ်း၍ ထွက်လာ၏။ ရွာထိပ်တွင် ဥဩသံကလေးကို နားစိုက်၍ ထောင်မိ၏။ ဥဩသံစဲလျှင် ခါတိုင်းသီဆိုနေကျ တေးသံသည် နှလုံးတွင်းမှ ထွက်လာ၏။ မောင်လှက ဆီး၍ တားမြစ်လေသော ကြောင့် အပြင်သို့မရောက်မီ ပျောက်ကွယ်သွားလေ၏။ ခြေထောက်တို့သည် လည်း ရွာတွင်းသို့ဝင်အံ့ဟု ပြင်ကြ၏။ မောင်လှက “အသင်တို့ ယနေ့မှ စ၍ ဤလမ်းကိုမသွားရ။ ရွာအပြင် ကိုင်းတောကိုဖြတ်၍သာ သွားရမည်” ဟု အမိန့်ပေးလေသောကြောင့် ကိုင်းတောကိုဖြတ်၍ သွားရလေ၏။ မောင်လှ၏နှလုံးသားသည် ထွက်ခွင့်မရသောတေးဖြင့် ကြွေကျမတတ် နာကျင်လေ၏။ မျက်စိတို့သည် မျက်ရည်ဖြင့် ပြည့်လျှမ်းလျက်။ လမ်းကိုမျှ ကောင်းကောင်းမမြင်ကြကုန်။ ထိုအခါ မောင်လှသည် စိန်သန်းကို မေ့လိုက်၊ မေ့လိုက်ဟု မိမိကိုယ်ကိုယ် ဆုံးမရလေ၏။ ဈေးရောင်းရာတွင်လည်း ဆုံးမလျက်။ အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါလည်း ဆုံးမလျက်။ မေ့ပစ်လိုက်ဖို့ ဆုံးမလေ၊ သတိရလေ၊ အောက်မေ့လွမ်းဆွတ်လေဖြစ်၏။

သပြေပင်ရိပ်မှ စောင့်မျှော်နေသော စိန်သန်းမှာလည်း အချိန်တော်၍ မောင်လှ၏တေးသံကို မကြားရလျှင် စိုးရိမ်မိ၏။ အချိန်လွန်၍ မောင်လှကို မမြင်ရသောအခါကား ကျိတ်၍ ငိုလေတော့၏။ ဈေးရက်ရောက်၍ ဥဩသံကလေးကို ကြားရတိုင်း မပေါ်လာသော မောင်လှကို မျှော်မှန်းတမ်းတလျက် လွမ်းဆွေးလေတော့၏။ သို့ဖြင့် မိုးဦးရောက်၍ မိုးသံလေသံတို့အကြားတွင် ဥဩသံကလေး ပျောက်သွားသည့်တိုင် အောင်လည်း မောင်လှကို အရိပ်အယောင်မျှ မမြင်ရလေ။

ယခုလည်း နွေဦးပေါက်လာပြန်လေပြီ။ ဥဩကလေးလည်း မြည်ပြန်လေပြီ။ အပင်တိုင်း၌ သစ်ကိုင်းကျိုးကျဲနှင့် ဆင်းရဲကြီးလေစွ။ သို့သော် ဤသို့မှ ရွက်ဟောင်းမကြွေလျှင် ရွက်သစ်မဝေနိုင်တော့ပြီ။

အမောင်သစ်ပင်တို့ ရွက်ဟောင်းကို မခင်တွယ်လေနှင့်၊ စွန့်လော့။ အို
 မစိန်သန်း မောင်လှကို မခင်တွယ်လေနှင့်၊ စွန့်လော့။ သို့မှသာလျှင်
 သစ်ပင်တို့သည် ရွက်သစ်ရွက်ဦးကလေးတွေ ဝေဝေဆာဆာနှင့် ရွှင်မြူး
 ပျော်ပါးနိုင်သကဲ့သို့ အသင်သည်လည်း ပျော်ပါးနိုင်တော့အံ့သတည်း။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် မဂ္ဂဇင်း၊
 ဇန်နဝါရီ + ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၃၃

